

KOPSO LĪ

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2013. gada jūnijs nr. 6 (1033)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada

ŠAJĀ NUMURĀ

Centrālais notikums – notikušās konferences visās biedrībās – 3. – 8.

Jūsu zināšanai arī oficiālās vēstis: ko paveikusi LNS vadība, kas apspriests biedrību valdes sēdēs – 2.

Un vēl viens LNS biedrs pakāpies Zinību kalnā: Mūžu dzīvo, mūžu mācies – 9.

Labākā pieredze: savām acīm visu skatot – šoreiz turku zemē – 10.

LNS projekts „Attīstības vektors” jau finiša taisnē: uzdevumi pildās sekmīgi. Īstenotas gandrīz visas galvenās aktivitātes – 11.

Cik labi, ka ir darbs. Bet kā to atrast tepat Latvijā? Pieredzē dalās divas kurzemnieces – 12.

Vēl viens sirsnīgs dzīvesstāsts: internets glābj no vientulības – 13.

Par atpūtu nesteidzīgos brīžos, novusu spēlējot, un ko varam uzzināt mājaslapā – 14.

Kas brauks uz Nedzirdīgo olimpiādi? Un – kā mūsējie sacentās ar eiroparlamentāriešiem – 15.

Pasākumi biedrībās un Rītausmā turpinās. Apsveikumi. Paziņojumi. Līdzjutības – 16.

Galvenā redaktore:
ILZE KOPMANE
Datormakets:
JURIS GRUNDULIS
Iespiests: SIA "ELPA - 2"
Nākamais numurs
1. jūlijā

BIEDRĪBU KONFERENCES BEIGUŠĀS

ILZE KOPMANE ZIGMĀRS UNGURS

Atskaišu un pārvēlēšanu kopsapulces/konferences, kas sākās aprīlī, 18. maijā beidzās ar pēdējo Rīgas biedrības konferenci. Jūsu uzmanībai piedāvājam ieskatu visu 9 reģionālo biedrību kopsapulču/konferenču norisē – par galvenajiem apspriestajiem jautājumiem, biedru priekšlikumiem un vadības darba vērtējumiem.

Ar šiem materiāliem iepazīstoties, uzzināsiet par biedrību šī brīža situāciju un aktuālākajām problēmām, kas jārisina, kā arī par ievēlēto turpmāko vadību uz vietas. Konferencēs apstiprināto LNS kongresa delegātu sarakstu publicēsim „Kopsolī” 7. numurā.

Tālāk lasiet 3. – 8. lpp.

EIROPAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAI IEVĒLĒTA JAUNA VADĪBA

AINĀRS OSMANIS WWW.EUD.EU

Attēlā no kreisās: EUD valde – M. Jokinens, H. Insolera, L. Danielone, G. Topolczajs, A. Gomez

Eiropas Nedzirdīgo savienība (EUD) saskaņā ar saviem Statūtiem katru gadu rīko Ģenerālo asambleju (ĢA). Tā ir augstākā EUD institūcija. Vēl ir valde un arī savs darbinieku birojs. Šoreiz EUD ĢA 4 dienas notika Īrijā, Dublinā. Latvijas Nedzirdīgo savienību tajā pārstāvēja LNS Domes loceklis AINĀRS OSMANIS. Tālāk viņa informācija par uzzināto un novēroto šajā apspriedē!

PIRMAJĀ DIENĀ – 16. MAIJĀ visu pēcpusdienu no notika praktiskais seminārs, kurā delegāti apsprieda Eiropas Nedzirdīgo savienības stratēģisko plānu 2014. – 2020. gadam, kā arī izdiskutēja jaunus Statūtus un iekšējo kārtību, ko bija izstrādājuši nedzirdīgo juristu grupa. Statūtus iestrādāta arī jaunā „deaf” (angļu val. – nedzirdīgs) definīcija.

OTRAJĀ DIENĀ notika seminārs par tēmu „Nedzirdīgie pilsoņi ES – Kādas ir mūsu tiesības?”. Uzstājās ziņoši, pieredzējuši lektori – ES nedzirdīgais parlamentārietis Dr. Adams Kosa, Dublinas Trīsvienības koledžas Nedzirdīgo studiju centra asociētais profesors Džons Bosko Konama un vēl 3 pasniedzēji ar vairāku amatu nosaukumiem.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Lekcijas risinājās šādās jomās: *Nedzirdīgie pilsoņi ES, Nedzirdīgo vienlīdzība, ES vēlēšanas - 2014, Izglītība un ANO konvencija par invalīdu tiesībām*. Pēc semināra notika ekskursija uz Īrijas Nedzirdīgo centru (*Deaf Village*). Šajā kompleksā/sētā izvietotas visas iespējamās ar nedzirdīgo aktivitātēm saistītās organizācijas: kapela ar mācītāju, muzejs, biedrība, sporta federācija, tulku centrs, informācijas centrs, sporta centrs ar peldbaseinu, trenāžieri, jauniešu asociācija, ir zāle kultūrmasas pasākumiem, kafējnīca un alus bārs. Redzētais man patika, jo, ja mums *Rītausma* būtu apvienota ar Elvīras ielu un piemestu klāt nedzirdīgo kafējnīcu un alusbāru, tad būtu gandrīz kā Īrijā.

TREŠAJĀ UN CETURTAJĀ DIENĀ notika pats galvenais pasākums – EUD Ģenerālā asambleja. Piedalījās delegāti no 28 valstīm, neieradās no Igaunijas un Luksemburgas. Klāt bija arī EUD tehniskie darbinieki un līdzšinējā valde, kopā ap 70 cilvēku.

Darba kārtībā bija 19 jautājumi: sākumā

ievadruna, ĢA vadības izvēlēšana, asamblejas darba kārtības un elektroniskās balsošanas kārtības apstiprināšana. ĢA vadību uzticēja nedzirdīgai Helgai Stīvenai, Beļģijas valsts senāta senatorai.

SVARĪGĀKIE JAUTĀJUMI: EUD 2012. gada darba un finanšu atskaite, stratēģiskā plāna apstiprināšana 2014. – 2020. gadam, EUD prezidenta, viceprezidenta un valdes vēlēšanas, EUD Statūtu un iekšējās kārtības apstiprināšana.

Jāatzīmē, ka EUD jaunie Statūti un iekšējās kārtības noteikumi neguva atbalstu un netika apstiprināti. Pamatojums: nav pietiekami izskaidrotas izdarītās izmaiņas. To apstiprināšana atlikta uz nākošo ĢA.

Jebkura nedzirdīgo savienība, kura ir EUD sastāvā, arī LNS, var pieteikt kandidātu uz jebkura EUD vēlēta amata – prezidenta, viceprezidenta un valdes locekļu vietu. Uz prezidenta amatu bija pieteikti divi kandidāti: no Somijas Marku Jokinens un no Grieķijas Jannis Jalloross. Marku Jokinens pārliecinoši prezentēja

sevi un ieguva deputātu vairākuma atbalstu uz EUD prezidenta amatu.

Uz viceprezidenta amatu pretendēja Dr. Humberto Insolera no Itālijas un Kristīne Linartze no Vācijas. Šajā konkurencē uzvarēja un viceprezidenta amatu ieguva H.Insolera.

Par valdes locekļiem uz 4 gadiem ievēlēja zviedrieti Luīzi Lolo Danielsoni, Ungārijas parlamenta deputātu Dr. Gergeli Tapolczaju un spāni Alfredo Gomezu (*skat. att. 1. lpp.*). Vēlēšanas notika aizklāti un elektroniski. Lai pieteiktu kandidātu no Latvijas uz EUD vēlētiem amatiem, vēlams, lai kaut mazliet prastu lasīt darba materiālus angļu valodā un būtu vēlme darboties EUD labā.

Kopumā visaktīvākie deputāti bija no Lielbritānijas, Portugāles un Šveices. Franču delegāti izteica nožēlu, ka ĢA darba materiāli nav iztulkoti franču valodā. Darba valodas šajā asamblejā bija angļu valoda un starptautiskās zīmes.

Nākošā EUD ĢA notiks Grieķijā, Atēnās 2014.gada 15. – 18.maijā.” ▲

LNS VADĪBAS KALENDĀRS

ZIGMĀRS UNGURS

7. MAIJĀ LNS prezidents Arnolds Pavlins piedalījās valsts pasūtījuma administrēšanas sapulcē.

A. Pavlins: „Tā bija ikmēneša operatīvā sapulce, kur piedalās visi atbildīgie darbinieki par valsts pasūtījuma izpildi. Pašreizējā problēma Nr. 1 – tulku pakalpojumu nepietiekama pieprasīšana, līdz ar to LNS kopumā var neizpildīt valsts pasūtījuma finanssiālo pusi. Tika nolemts lūgt LM veikt finansējuma grozījumus – pārdali uz pieprasītajiem pakalpojumiem.”

17. MAIJĀ LNS prezidents A. Pavlins, viceprezidente Sandra Ģerenovska un Valsts deleģēto sociālo pakalpojumu vadības nodaļas vadītājs Edgars Vorsklovs piedalījās **Labklājības ministrijas rīkotajā apspriedē**. Tikšanās mērķis – pārrunāt nepieciešamos grozījumus MK noteikumos Nr.1472 „Kārtība, kādā Latvijas Nedzirdīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus – tiftotehniku un surdotehniku”, MK noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”, kā arī iespējamus grozījumus citos normatīvajos aktos, kas nosaka tehnisko palīgīdzekļu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām ar redzes un dzirdes invaliditāti saņemšanas kārtību.

A. Pavlins: „Tas ir nopietnākais pasākums, kas LNS veicams pašlaik. Šī jautājuma sekmīga vai nesekmīga risināšana lielā mērā noteiks LNS turpmāko darbību daudzus gadus uz priekšu. Kompleksie sociālās rehabilitācijas

pakalpojumi, alternatīvās informācijas avotu nodrošinājums, tehnisko palīgīdzekļu klāsta papildināšana – tie ir galvenie jautājumi, kurus LNS izvirzījusi kā savas prioritātes. LNS, piemēram, vēlas tehnisko palīgīdzekļu klāstu papildināt ar planšetdatoriem, lai nedzirdīgajiem atvieglotu komunikāciju. Nevaru teikt, ka LM bija sajūsmā par visiem mūsu priekšlikumiem, taču nevaru arī teikt, ka kāds no tiem tika principiāli noraidīts.”

23. MAIJĀ LNS prezidents A. Pavlins piedalījās Eiropas Sociālā fonda departamenta rīkotajā seminārā „Eiropas Sociālā fonda ierobežotas projektu iesniegumu atlases projektu sekmīga īstenošana: problēmjautājumi un to risinājumi”. Semināra darba kārtībā:

1. Būtiskākās kļūdas iepirkumu dokumentācijas sagatavošanā, jaunumi iepirkumu jomā. Problēmas un risinājumi projektu īstenošanas uzraudzībā (t.sk. grozījumu veikšana).

2. Projektos konstatētās neatbilstības un preventīvie pasākumi to novēršanai.

3. Būtiskākie konstatējumi pārbaužu projektu īstenošanas vietās un citu institūciju veiktajās pārbaužu.

4. Informācija par 2014. – 2020. gada ES fondu plānošanas perioda uzsākšanas progresu.

A. Pavlins: „Vienīgais jaunums un tas pats nepatīkams, ka labākajā gadījumā 2014. – 2020. gada projektu aktivitātes varētu sākties 2015. gada vidū. Visi pārējie – tehniskas dabas jautājumi.” ▲

REĢIONĀLO BIEDRĪBU VALDES SĒDĒS

INESE IMMURE

RĪGĀ

9. APRĪLĪ RRB valdes sēdē biedrībā tika uzņemti 11 biedri: Aina Vītola, Šoeibs Varisams, Marina Mostenska, Ada Valtonena, Melita Rusule, Daina Rusule, Matīss Kudiņš, Jānis Miksītis, Aivis Grāvītis, Imants Greiers un Viktors Bērziņš. Divi biedri – Jānis Miezītis un Raitis Pūce – pārgājuši uz Liepājas RB.

Par biedra naudas nemaksāšanu izslēgti divi. Viens izstājies iespējamās dzīvesvietas maiņas dēļ.

Valde apsprieda kandidātus „LNS Goda biedra” un „LNS Rīgas RB Goda biedra” nosaukuma piešķiršanai. Nolēma LNS Domei ieteikt „LNS Goda biedra” nosaukumu piešķirt Regīnai Rizikai, Feodosei Lepešai, Valdim Krauklim, un RRB konferencei „LNS Rīgas RB Goda biedra” nosaukumu Ilzei Kopmanei, Aivaram Kronbergam, Jadvigai Bočkānei, Mārai Lasmanei.

Valde iepazinās ar RRB valdes priekšsēdētājas Māras Lasmanes sagatavoto pārskatu par biedrības grupu sapulcēs izteiktajiem priekšlikumiem un lēma par to tālāko virzību.

29. APRĪLĪ notikušajā valdes sēdē biedrībā tika uzņemti divi jauni biedri: Māris Dudašs un Toms Lasmanis.

Valde noraidīja ieteiktos kandidātus „LNS Goda biedra” nosaukuma piešķiršanai, kuri savā laikā bijuši izcili pasaules klases sportisti, un nolēma rosināt Latvijas Nedzirdīgo sporta federāciju (LNSF) padomāt par LNSF

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

balvas vai Goda nosaukuma izveidi sportā par mūža ieguldījumu.

Nolēma ieteikt LNS valdei veikt grozījumus nolikumā „Par LNS Goda biedra” nosaukuma piešķiršanu, paredzot, ka to piešķir Kongress nevis LNS Dome, kā tas ir līdz šim. Valde ieteica veikt arī izmaiņas pieteikumā LNS Goda biedra un Biedrības Goda biedra nosaukuma piešķiršanai, neminot detalizētu informāciju par izvirzīto kandidatūru, bet galveno uzmanību vēršot uz padarīto darbu.

Valde arī lēma, ka tomēr nepieciešams virzīt ideju par speciālas nodaļas izveidi ilgstošas sociālas aprūpes centrā – pensionātā, kur nedzirdīgie dzīvotu vienā vietā. Šobrīd Rīgā ir 5 biedri, kuri izvietoti dažādos pensionātos un viņiem tajos apgrūtināta saskarsme un komunikācija ar dzirdīgiem pensionāta iemītniekiem un darbiniekiem.

13. MAIJĀ šī sasaukuma pēdējā valdes sēdē tika uzņemti 4 jauni biedri: Edgars Celmiņš, Ilze Pole, Gaitis Sīmanis un Līva Vaivade.

Valde nolēma RRB konferencei ieteikt „LNS Rīgas RB Goda biedra” nosaukumu piešķirt arī Varim Strazdiņam.

Tika apspriests valdes priekšsēdētājas Māras Lasmanes sagatavotais atskaites ziņojums konferencei un izteikti vairāki priekšlikumi tā papildināšanai. Izskatīti 18. maijā paredzētās RRB 36. konferences organizatoriskie jautājumi un izvirzīti ieteikšanai LNS Domē 11 kandidāti.

Sēdes noslēgumā M. Lasmane pateicās valdes locekļiem par ieguldīto darbu divu gadu laikā un atzina, ka ar pēdējo valdes sastāvu izveidojusies vislabākā sadarbība: visas sēdes notikušas demokrātiskā gaisotnē, katram bija iespēja brīvi izteikt savu viedokli un visi valdes locekļi savu iespēju robežās bija gatavi palīdzēt Rīgas biedrības darbā.

ZIGMĀRS UNGURS

DAUGAVPILS BIEDRĪBAS valdes sēdē 20. maijā sadalīja valdes locekļu pienākumus. Nolēma, ka sekretāre būs R. Radkeviča, par kultūrmasu darbu rūpēsies J. Dmitrijeva un I. Čaika, darbu ar pensionāriem uzdeva A. Slavinskai un G. Gurai, bet ar jauniešiem strādās I. Katučāne.

Valde secināja, ka aprīlī visi plānā paredzētie pasākumi ir notikuši un apstiprināja darba plānu jūlijam un augustam.

E. Čaika informēja, ka no Daugavpils domes piešķirti 500 Ls biedrības darbībai.

Arī **LIEPĀJAS RB** jaunievēlētā biedrības valde 28. aprīlī sēdē sadalīja pienākumus valdes locekļu starpā. Ar pensionāriem strādās pati valdes priekšsēdētāja G. Paņko. Priekšsēdētājas vietnieks būs A. Adamsons. Darbu ar jauniešiem veiks I. Beitika, I. Jaunzeme un A. Višņevska.

Valde izskatīja kultūras pasākumu plāna realizāciju maijā un nolēma īpašu uzmanību pievērst 1. – 2. jūnijā Latgalē plānotā LNS pašdarbības festivāla sagatavošanas darbiem.

VENTSPILS RB jaunās valdes pirmā sēde notika 20. maijā. Nolēma, ka valdes locekļiem būs šādi pienākumi: J. Uljanova rīkos lekcijas par tēmu „Veselība”, I. Geige – Preisa organizēs jauniesu un pensionāru saietus, R. Civkunova – dažādus pasākumus, bet I. Rutkovskai uzdots turpmāk nodrošināt informācijas piegādi LNS mājaslapai un avīzei „Kopsolī”, kā arī protokolēt valdes sēdes.

Valde lēma arī iesniegt LNS Statūtu komisijai ierosinājumus Statūtu labojumiem.

RĒZEKNES RB jaunās valdes pirmā sēde notika 13. maijā, un galvenais tajā bija pienākumu sadale valdes locekļiem. Valdes priekšsēdētāja M. Truntikas vietniece un reizē protokoliste būs I. Geduša, atbildīgā par kultūrmasu darba organizēšanu – R. Pranča, darbu ar vecākiem cilvēkiem pārzinās M. Senkāne, bet ar jauniešiem sadarbību veicinās – A. Meiere. ▲

RĪGAS BIEDRĪBU TURPINĀS VADĪT MĀRA LASMANE

INESE IMMURE ZIGMĀRS UNGURS

Rīgas RB jaunā valde

18. maijā kultūras namā „Rītausma” notika Rīgas reģionālās biedrības (RRB) 36. konference. Tās darba kārtībā bija iekļauti 10 jautājumi, un tā ilga gandrīz 8 stundas.

No 54 ievēlētajiem delegātiem ieradās 53. Konferences dalībnieku vidū bija arī vairāki Rīgas RB Goda biedri.

Konferences vadīšana tika uzticēta pieredzējušajam sapulču vadītājam **Varim Strazdiņam**.

Delegāti vispirms noklausījās RRB priekšsēdētājas **Māras Lasmanes** atskaites ziņojumu par periodu no **2011. gada 21. maija līdz 2013. gada 18. maijam**.

DAŽI FAKTI NO ATSKAITES ZIŅOJUMA.

Rīgas reģionālo biedrību vadīja **35.** konferencē ievēlētā valde deviņu cilvēku sastāvā: Māra Lasmane – biedrības priekšsēdētāja un valdes locekļi Vita Kamare, Brigita Aldersone, Elfa Zariņa, Jadvīga Bočkāne, Feodose Lēpeša, Jautrīte Groma, Inese Immure un Andris Bergmanis.

BIEDRU STATISTIKA

Uz 2013. g. 1. maiju RRB ir 1073 biedri, no tiem **29** ir dzirdīgie biedri. Pārskata periodā tika uzņemti **46** jauni biedri, atkārtoti **4** biedri, izslēgti un atskaitīti **18** biedri, uz citām biedrībām pārgājuši **6** biedri un no citām biedrībām uzņemti **8** biedri. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu, biedru skaits ir samazinājies par **3** biedriem. Mūžībā aizgājuši 45 biedri.

RRB ir 13 biedru grupas. Vislielākās RRB grupas ir Latgales, kas apvieno 236 biedrus un Kurzemes – 190. Gandrīz puse biedru (521 jeb 48%) ir vecumā no 36 līdz 62 gadiem. Pensijā vecumā ir 299, vecumā no 18 līdz 25 gadiem ir 92 un no 26 līdz 35 gadiem 161 biedrs.

BIEDRU NODARBINĀTĪBAS UN IZGLĪTĪBAS LĪMENIS

Lai gan nedzirdīgajiem ir grūti atrast darbu, situācija nodarbinātībā ir uzlabojusies. Pēc biedrības datiem 2011. gadā strādāja 28% jeb 208 nedzirdīgie (darbspējīgā vecumā), bet 2012. gadā jau gandrīz puse – 48% jeb 360. Dati nav pilnīgi, jo nav iespējams apsekot visus darbspējīga vecuma biedrus mainīgajā darba tirgus situācijā. Ap 80 biedru strādā ārzemēs.

Atskaites periodā palielinājies biedru skaits ar augstāko izglītību – tagad ir 37 (bija 34). Šobrīd augstāko izglītību iegūst 7, profesionālo izglītību – 8 un vidējo izglītību 10 biedri.

AKTIVITĀTES, PAKALPOJUMI

Biedriem nepieciešamības gadījumos ir iespēja izmantot valsts apmaksāto sociālās rehabilitācijas un surdotulka pakalpojumu, kā arī Rīgas Sociālā dienesta kontaktpersonas nedzirdīgajiem pakalpojumu.

Labā sadarbība izveidojusies ar Tukuma, Jelgavas un Jūrmalas pilsētas Domi, kuras devušas iespēju bez maksas izmantot savas telpas biedru pasākumiem un piešķirušas transportu braucienam uz LNS pašdarbības festivālu. Atbalstu kancelejas preču iegādei sniegusi Rīgas domes Labklājības departaments. Tukuma grupa aktīvi sadarbojusies ar citām Tukuma nevalstiskajām organizācijām: biedri piedalījās dažādos NVO rīkotajos pasākumos.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Ir izveidojusies laba sadarbība ar Nedzirdīgo invalīdu atbalsta fondu „Klusums”, kas regulāri sniedz materiālu atbalstu dažādu biedrības pasākumu rīkošanai.

Biedri aktīvi izmanto LNS projekta „Klusuma pasaule” piedāvātās iespējas. Kā vēlāk projekta vadītāja asistente K. Pavlova *Kopsolīm* pastāstīja, dažādās projekta aktivitātēs iesaistījušies 236 jeb 22% RBB biedri, no tiem Tukuma grupas biedri 22 jeb 61% un Jelgavas grupas biedri 35 jeb 51%.

Tika rīkoti arī pasākumi ārpus projektiem. Rīgas biedrība divu gadu laikā noorganizējusi dažādus pasākumus 219 reizes, vidēji 9 pasākumus mēnesī.

Darbojas šādi interešu klubi „Jautrītes klubiņš” (vada J. Groma), „Nesteidzīgai atpūtai” (vada J. Bočkāne) un Ģimenes interešu klubs (V. Romānova).

Biedriem kultūras namā „Rītausma” ir daudzveidīgas iespējas izpausties mākslinieciskajā pašdarbībā.

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Savu ziņojumu sniedza arī Rīgas RB revidents **Valdis Krauklis**. Tika atzīmēts, ka pārskata periodā izvestas 19 valdes sēdes, kurās izskatīts 81 pamatjautājums par biedrības darbības jautājumiem. Ienākumi no biedru maksas kopā ar soda naudu bija šādi:

2011.gadā biedru un soda maksa Ls 1280,50 un ziedojumi Ls 92,50.

2012.gadā biedru un soda maksa Ls 2855,70 un ziedojumi Ls 193,50.

2013.gadā biedru un soda maksa Ls 1350,65 un ziedojumi Ls 128,50.

Biedru maksu par 2012. gadu un iepriekšējiem gadiem nav nokārtojuši 62 jeb 5,8% biedri. Pārskata periodā revīzija no biedrības biedriem nav saņēmusi nevienu rakstisku sūdzību par biedrības valdes darbu.

Jāatzīmē, ka šis bija pēdējais revidenta ziņojums, jo konferencē nolēma turpmāk iztikt bez revidenta. Vairākums neredzēja nepieciešamību pēc tā, jo RRB nav jākārtogrāmatvedības jautājumi.

DEBATES

Pēc atskaišu ziņojuma sekoja debates. Tās kārtība tika reglamentēta: katram dota iespēja uzstāties līdz 5 minūtēm 3 reizes. Delegāti aktīvi piedalījās debatēs – uzstājās vairāk nekā trešdaļa klātesošo. Debates ilga mazliet nekā stundu, un, kā nobeigumā atzina prezidents **Arnolds Pavlins**, tās bija konstruktīvas.

Regīna Rizika un **Inguna Krama** lūdza panākt atlaides Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta izmantošanai Rīgas rajonā dzīvojošajiem biedriem, lai viņi varētu apmeklēt savas biedrības organizētos pasākumus. Rīgas rajonā dzīvojošie netiekot savlaicīgi

nodrošināti ar nepieciešamo informāciju, tā palaižot garām iespēju, piemēram, piedalīties ekskursijās, jo par tām uzzina tikai tad, kad jau notikušas.

Tā kā Rīgas rajona biedri par maz iesaistīti biedrības aktivitātēs, vai būtu vērts izveidot divas atsevišķas – Rīgas un Rīgas rajona biedrības? – tā jautāja **Vida Meija**.

Zinot, ka informatīvie pasākumi notiek trešdienās pl. 16, **Tamāra Saveika** aicināja padomāt par strādājošiem, piedāvājot vismaz reizi mēnesī pasākumu organizēt vakaros.

R. Rizika rosināja turpmāk pēc Rīgas biedrības grupu pārvēlēšanu sapulces organizēt atpūtas pasākumu.

Māra Novicka aicināja padomāt par nedzirdīgiem pensionāriem: viņiem ir atņemta invaliditātes pensija. „*Kāpēc dzirdes invalīdi – vecuma pensionāri nevarētu saņemt sociālo pabalstu, līdzīgi kā to saņem Černobiļas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki vai politiski represētās personas?*” jautāja Māra. Pensionāriem daudz naudas

nepieciešams veselības uzturēšanai, medicīnas pakalpojumiem pabalsts ļoti noderētu.

Lai uzlabotu nedzirdīgo skolēnu zīmju valodas zināšanas, **Roberts Kesenfelds** rosināja Rehabilitācijas centra Zīmju valodas attīstības nodaļu sadarboties ar Rīgas Nedzirdīgo skolu un tur ieviest zīmju valodas stundas. Viņš piedzīvojis situāciju, ka nav varējis sazināties ar nedzirdīgiem jauniešiem: cits citu nav sapratuši.

Elfa Zariņa, kas pati darbojas skolas vecāku padomē, atzina, ka skolā zīmju valodai nav ierādīta pienācīga vieta, neskatoties uz vairākkārtējiem izteikumiem par zīmju valodas nepieciešamību nedzirdīgo skolēnu izglītošanas procesā.

Jadviga Bočkāne aicināja LNS atvēlēt naudu arī biedrības vajadzībām, piemēram, novusa inventāra iegādei saturīgai brīvā laika pavadīšanai, lai tas nebūtu jāaizņemas no citām organizācijām. **Guntars Beisons** jautāja, vai nepieciešamā inventāra iegādei nevarētu izmantot biedru ziedojuma naudu.

Tatjana Urboniene ierosināja turpmāk, lai biedrības grupu sapulce būtu lemttiesīga, samazināt nepieciešamo biedru skaitu no „vairāk nekā puses” līdz 1/3, kā bija agrāk,

jo jaunā pieredze rāda, ka ļoti grūti savākt nepieciešamo biedru skaitu un sapulci nākas organizēt otrreiz.

Vairāki delegāti runāja par tulka pakalpojuma pieejamību. Tika atzīnīgi novērtēti, ka tagad tulka pakalpojumu rīdzinieki var saņemt ātri. Tomēr, kā uzsvēra M. Novicka un **Andris Bergmanis**, tulka pakalpojumam būtu jābūt pieejamam arī naktī, kad nepieciešams izsaukt ātros.

Nikolajs Dambergs atzīnīgi novērtēja „Rītausmas” foajē jauno grīdas segumu, bet aicināja sameklēt un atkal pie sienas pielikt pazudušo lielo bronzas plāksni, kas rotāja foajē ilgu gadu kopš atklāšanas dienas (1969. gada 19. jūlija – *autores piezīme*).

Debašu noslēgumā uz izteiktajiem priekšlikumiem un jautājumiem atbildēja M. Lasmane, LNS prezidents **Arnolds Pavlins** un viceprezidente **Sandra Gerenovska**.

M. Lasmane par atpūtas pasākumu organizēšanu aicināja padomāt pašiem grupu vadītājiem. Tika izteikta iespēja organizēt ikmēneša informatīvos pasākumus uz vietas Olainē un Ogrē (līdzīgi kā Tukumā un Jelgavā), jo tur pieaudzis nedzirdīgo biedru skaits. Māra mudināja pašiem organizēt ekskursijas un aktīvāk strādāt. Piemēram, ekskursiju uz Igauniju nebija iespējams izziņot tālāk, jo gribētāji pieteicās stundas laikā „Rītausmā” un vairs nebija ko piedāvāt. Bija iespēja noorganizēt vēl vienu ekskursiju par mazliet

dārgāku cenu, bet tad vairs nebija braucēju. Tika solīts lūgt LNS vadību no ziedojuma naudas piešķirt sporta inventāra iegādei.

S. Gerenovska rosināja pašai biedrībai un biedru grupām rakstīt projektus Rīgas domei dažādu pasākumu organizēšanai, kā arī atgādināja, ka vajag novērtēt „Rītausmas” māksliniecisko pašdarbnieku ieguldījumu – viņi priecē publiku brīvprātīgi, nāk uz mēģinājumiem pēc darba. Viņa arī ieteica nedzirdīgiem bērniem izmantot valsts apmaksātos zīmju valodas apgūšanas kursus un nedzirdīgiem vairāk izmantot iespēju pašiem izsaukt ātros, sūtot izziņu uz 112, jo tulki nestrādā 24 stundas dienā.

Ar balsu vairākumu (30) Rīgas biedrības darbs tika novērtēts kā labs, savukārt 19 delegāti to atzina par teicamu.

Konferencē nolēma, ka RRB valdei nākamajā periodā jāaktivizē biedrības grupu darbs, jāturpina sadarbība ar pārējām LNS reģionālajām biedrībām, citu invalīdu organizācijām un pašvaldībām, vairāk uzmanības jāpievērš jauniešu iesaistīšanai biedrības sabiedriskajās aktivitātēs un jāturpina organizēt mākslinieciskā pašdarbība un citas kultūras aktivitātes.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA UN VALDES VĒLĒŠANAS

Tālāk nāca pati interesantākā daļa: Rīgas RB priekšsēdētāja vēlēšanas ar neparedzamu iznākumu, jo jau pašā sākumā Māra paziņoja, ka vairs nevēlas atkārtoti kandidēt uz priekšsēdētājas amatu, paziņojot, ka nav iespējams vadīt vislielāko LNS biedrību sabiedriskā kārtā. Kandidēt atteicās arī citi delegātu ieteiktie kandidāti.

LNS prezidents A. Pavlins paskaidroja, ka nevienam biedrības priekšsēdētājam netiek maksāta alga, bet LNS darījusi visu, lai atrastu risinājumu katras biedrības darbības uzturēšanai. Tāpēc nevar teikt, ka šis darbs šobrīd nav atalgots: LNS katru mēnesi Rīgas biedrības darbībai piešķir apmēram 1600 Ls divu cilvēku algošanai, nodokļiem, izdevumiem telpu uzturēšanai, kancelejas preču iegādei un pasākumu organizēšanai.

Viņš atzina, ka Rīgas biedrībai vajadzīgs vismaz viens algots darbinieks un ka pēc projekta „Klusuma pasaule” beigām visas biedrības, arī Rīgas, var piedzīvot grūtības. „Bet par to tālāk būs jādomā jaunajai LNS vadībai, es nevaru neko solīt,” teica A. Pavlins.

Lai Rīgas biedrība nepaliktu bez priekšsēdētāja, Inese Immure apsolīja: ja viņa būs LNS prezidente, tad parūpēsies, lai darbs ar Rīgas biedriem tiktu atalgots. Tad Māra deva savu piekrišanu, un konferences delegāti ar 45 balsīm „par” viņu apstiprināja priekšsēdētājas amatā.

Konference apstiprināja jauno biedrības valdi šādā sastāvā: **Andris Bergmanis, Inese Immure, Ivars Kalniņš, Elfa Zariņa, Guntars Beisons, Jadviga Bočkāne, Inguna Krama, Māra Lasmane un Brigita Aldersone** (attēlā no kreisās 3. lpp.).

Delegātu izvirzīšana uz kongresu noritēja diezgan raiti. Rīgas biedrībai ir piešķirtas 54 vietas, un visi konferences delegāti *automātiski* varēja pretendēt uz dalību LNS kongresā.

Domstarpības raisījās par diviem delegātiem, kuri objektīvu iemeslu dēļ tajā brīdī nebija konferencē, bet bija devuši rakstisku piekrišanu dalībai kongresā. No dalības konferencē atteicās viena delegāte dzīvesvietas maiņas dēļ. Konference nolēma izvirzīt uz kongresu 53 delegātus (sarakstu skat. nākamajā „Kopsolī” numurā.)

Ar nelielām izmaiņām konference apstiprināja RRB valdes ieteikto pārstāvju sarakstu LNS Domei. Rīgas biedrībai atvēlētās 11 vietas, un V. Strazdiņš aicināja delegātus atbildīgi izturēties pret pārstāvju izvirzīšanu uz LNS Domi, jo tai ir vajadzīgi domājoši cilvēki ar savu viedokli un izpratni par pieņemtajiem lēmumiem.

Tie kandidāti, kuri šobrīd darbojas Domē, tika aicināti pastāstīt par līdz šim paveikto, savukārt jaunie par to, kā viņu pieredze varētu noderēt Domei. Un tā konference nobalsoja par šādiem RRB pārstāvjiem Domei: **B. Aldersone, J. Bočkāne, S. Gerenovska, I. Immure, I. Kalniņš, M. Lasmane, A. Pavlins, V. Strazdiņš, Zig-**

mārs Ungurs, Edgars Vorslovs un E. Zariņa.

Dienas kārtības 8. punktā bija **LNS prezidenta kandidatūras izvirzīšana**. Kopā bija izvirzīti 5 kandidāti. Kandidēt piekrita E. Vorslovs un I. Immure. Pārējie: A. Pavlins, S. Gerenovska un V. Strazdiņš atteicās. E. Vorslovs un I. Immure iepazīstināja klātesošos ar savu vīziju, ko viņi darītu, ja būtu LNS prezidenta amatā. Abi kandidāti tika apstiprināti virzīšanai uz LNS prezidenta amatu.

Nākamais jautājums bija par LNS statūtu grozījumu priekšlikumiem. Statūtu komisijas priekšsēdētāja S. Gerenovska iepazīstināja klātesošos ar paveikto un atzīmēja, ka Rīgas biedrība bija viena no aktīvākajām biedrībām priekšlikumu iesniegšanā.

Konferences izskaņā delegāti nobalsoja par Rīgas RB Goda biedra nosaukuma piešķiršanu 5 biedriem: **Jadvigai Bočkānei, Ilzei Kopmanei, Aivaram Kronbergam, Mārai Lasmanei un Varim Strazdiņam**. Par viņiem pastāstīsim kādā no nākamajiem *Kopsolī* numuriem. Tagad Rīgas RB var lepoties ar 23 Rīgas RB Goda biedriem.

Par godu LNS Rīgas reģionālās biedrības 36. konferencei nedzirdīgo mākslinieku kopa *Cerība* bija noorganizējusi **radošo darbu izstādi**, kas bija skatāma turpat kultūras centra foajē.

Delegāti varēja aplūkot arī Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas skolēnu vizuālās mākslas darbus, ko sarūpēja skolotāja Guna Priede. ▲

REĢIONĀLO BIEDRĪBU KONFERENCĒS

☞ ZIGMĀRS UNGURS ☞ ZIGMĀRS UNGURS, BRIGITA ALDERSONE UN AIVA ŠILINSKA

KULDĪGĀ

Kuldīgas biedrībā kopsapulce norisinājās 27. aprīlī, un tā bija viena no īsākajām, salīdzinot ar pārējām. Pēc biedrības priekšsēdētāja **Guntara Jurševska** atskaites ziņojuma nevienam jautājumam nebija. Biedrībā ir 74 biedri, no tiem 30 strādājošie, 11 ir vecuma pensionāri, bet pārējiem darba nav. Augstākā izglītība ir 2 biedriem, pamata – 27, nepabeigta pamata – 11 biedriem, bet pašlaik vidējo un profesionālo izglītību

apgūst 3 biedri. Biedrībai ir laba sadarbība ar pašvaldību, kura 2012. gadā piešķīra 1100 Ls, bet 2013. gadā 880 Ls.

Debatēs **Valentīna Bērziņa** lūdza klātesošajam LNS rast veidu, kā nodrošināt biedrībai plašākas saietas telpas, jo līdzšinējās kļuvušas par šaurām. Viņa uzteica G. Jurševska un surdotulka Žanetes Škapares darbu.

Juris Ozoliņš rosināja ne tikai Rīgas, bet arī reģionālo bied-

rību pašdarbniekiem dot iespēju piedalīties starptautiskos konkursos un festivālos. Labi pašdarbnieki ir ne tikai Rīgā, bet arī Valmierā, Daugavpilī, Kuldīgā un citur. Tas motivētu visus aktīvāk strādāt un radīt augstākas kvalitātes priekšnesumus.

LNS prezidents šo ierosinājumu atzina par pareizu, taču jāņem vērā, ka šādiem dalībniekiem nepieciešams finansējums. Ja projektu uzraksta LNS, tad noteikti brauks arī reģioni. Taču, ja projektu uzraksta Rīgas RB vai

Rītausma, tad piedalās viņu pašdarbnieki.

Līga Immure ierosināja publicēt LNS mājaslapā vai laikrakstā *Kopsolī* informāciju par pretendentiem uz LNS prezidenta amatu ar foto un aprakstu par viņiem. Doma tāda: lai šie prezidenta amata kandidāti pastāsta, kādu mērķi izvirza un ko konkrēti plāno sniegt LNS.

LNS prezidents A. Pavlins paslavēja Kuldīgas RB darbu un atzina, ka tā ir viena no stiprākajām biedrībām: pieaug biedru skaits, pašu spēkiem uzrakstīts projekts, izremontētas biedrības telpas.

Sapulce apstiprināja atskaites ziņojumu un darbu novērtēja kā apmierinošu. Valdes priekšsēdētāja amatam tika izvirzīts tikai viens pretendents – līdzšinējais priekšsēdētājs **G. Jurševskis**, kuru ievēlēja ar lielu balsu vairākumu un apstiprināja arī kā biedrības pārstāvi nākamajā LNS Domē. **Biedrības valdē strādās arī Ž. Škapare, L. Immure, Vilhelmīne Vicinska, Gunta Jurševska.**

Kopsapulces dalībnieki lielā vienprātībā nobalsoja par Kuldīgas RB Goda biedra nosaukuma piešķiršanu **J. Ozoliņam** un **Gun-tim Dāvidam**.

Priekšlikumu LNS Statūtu grozījumiem nevienam nebija, un kopsapulci slēdza.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

REGIONĀLO BIEDRĪBU KONFERENCĒS

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

LIEPĀJĀ

Liepājnieki 28. aprīļa kopsapulces vadību uzticēja klātesošajam LNS prezidentam A. Pavlinam. Šeit, tāpat kā Kuldīgā, pēc valdes priekšsēdētājas G. Paņko atskaites ziņojuma nevienam jautājumi neradās. **Liepājas RB ir 97 biedri**, no tiem 6 ir nepilsoņi, bet pārējie – pilsoņi. Atskaites periodā uzņemti 12 jauni biedri, 8 pārnākuši no citām biedrībām, bet 5 aizgājuši uz citām biedrībām. Divi biedri uzņemti atkārtoti, 3 izslēgti, bet 4 miruši. No visiem biedriem 54 dzīvo Liepājā, 30 dzīvo laukos un citās pilsētās. Uz ārzemēm aizbraukuši 11 biedri. Strādājošo skaits 2 gados svārstījies 22 – 30, nestrādājošo 12 – 28, to skaitā ir 11 ilgstošo bezdarbnieku. Seši biedri strādā ārzemēs. Augstākā izglītība ir 1 biedram, profesionālā un vidējā – 28 biedriem. Pamata izglītība ir 31, bet nepabeigta pamata – 25 biedriem. Četras meitenes mācās Cīravas arodskolā par pavārēm. Liepājas RB piedalījās Liepājas domes rīkotā konkursā un ieguva finansējumu, šogad – 400 latu.

Debatēs Gunta Vazdiķe izteica prieku par skaita palielināšanos un aicināja iestāties biedrībā arī pārējos, kuri vēl to nav izdarī-

juši. Visvaris Jēkulis aicināja jauniešus centīgāk apmeklēt lekcijas un pasākumus. Arī G. Paņko mudināja jauniešus būt aktīvākiem, jo uz Alda Ādamsona organizēto speciālo pasākumu atnāca tikai nedaudzi. Bet Māris Jocis apgalvoja, ka jaunieši savus pasākumus grib rīkot paši, bet tas viņiem liegts (piemēram, priekšsēdētāja nesot devusi atslēgas Jaunā gada sagaidīšanai biedrības telpās).

LNS prezidents A. Pavlins ieteica jaunajā valdē iesaistīt arī jauniešus, lai viņi strādātu ar jauniešiem, savukārt pensionāri strādātu ar pensionāriem.

Vairāki biedri slavēja priekšsēdētājas darbu. Kopsapulce valdes darbu novērtēja uz labi. Sapulces vadītāja aicināja pastāstīt par biedrības nākotnes plāniem. Atsaucās Omaris Jaunzemis, ierosinot iekļaut tajos veselību veicinošus pasākumus un jaunu kontaktu dibināšanu.

Uz valdes priekšsēdētāja amatu izvirzīja G. Paņko, G. Vazdiķi, L. Karlštrēmu un A. Ādamsonu, taču visi, izņemot pirmo, atteicās.

G. Paņko (attēlā 1. no labās) tad arī ievēlēja. Valdē viņai palīdzēs (attēlā no kreisās) **Ilze Jaunzeme, Raitis Pūce, Ainārs Ostvalds, Ieva Beitika, Alīna Višņevska un A. Ādamsons**. Savukārt par kandidāti uz nākamo LNS Domi apstiprināja **G. Paņko**.

LNS Liepājas RB Goda biedra nosaukumu piešķir bijušajiem biedrības vadītājiem **Visvarim Jēkulim un Jurim Spēkainim – Spēkais**, bet tikko ievēlēto biedrības vadītājas **G. Paņko kandidātūru vienbalsīgi nolēma virzīt uz Domi LNS Goda biedra nosaukuma piešķiršanai**.

PLĀVIŅĀS

Šajā visjaunākajā un biedru skaita ziņā vismazākajā biedrībā konferencē piedalījās visi 12 izvirzītie delegāti. Daži dati no pārskata ziņojuma: **Plāviņu RB ir 47 biedri**, no tiem 35 ir Plāviņās, bet 12 Līvānu grupā. No visiem biedriem strādā tikai 7. Darba nav 15

biedriem, kas dzīvo pilsētā un 3 lauciniekiem. Pārējie biedri ir vecuma pensionāri. Augstākā izglītība ir 1 biedram, 8 ir vidējā un profesionālā, 31 biedram ir pamata izglītība, 2 nepabeigta pamata un 1 ir bez izglītības.

Pēc valdes priekšsēdētāja **Aināra Osmaņa** atskaites ziņojuma jautājumu nebija, bet debatēs vairāki biedri runāja par tehniskām problēmām ar subtitriem TV. **Lauris Rūrāns** un **Raitis Rūrāns** uzsvēra surdotulku problēmu – uz vietas tulka nav, jāsauc no Rīgas vai Rēzeknes. Dažreiz surdotulki nespēj komunicēt zīmju valodā videosarunā, bet prasa vajadzību uzrakstīt.

Gaida Zača izteica pateicību A. Osmanim, kurš dažreiz aizvieto tulku, palīdz sazi-

nāties iestādēs utt.

Konference atzina valdes darbu par labu.

Par jauno biedrības vadītāju atkārtoti ievēlēts **A. Osmanis** (attēlā 2. no labās). Valdē darbosies: **Genādijs Šarkels, R. Rūrāns, Ilze Gabranova un G. Zača** (attēlā no kreisās). Nākamajā LNS domē no Plāviņu RB biedri nolēma ieteikt **A. Osmani**.

Konference nolēma, ka ilggadējais biedrības vadītājs **A. Osmanis jāapstiprina par LNS Plāviņu RB Goda biedru**.

Diemžēl biedrības nākotne ir apdraudēta, informēja ievēlētais vadītājs, – samazinās biedru skaits, un tas draud ar tās likvidāciju. Grupas tādā gadījumā piesaistīs citām biedrībām, bet tas netraucēs tām darboties, kā, piemēram, aktīvi darbojas Jelgavas un Tukuma grupas. Konferencēs delegāti šo ziņu uzņēma ļoti atturīgi, nekādi priekšlikumi nesevoja un arī nekāds lēmums šajā ziņā netika pieņemts. Plāviņu biedrība ir un būs – cerams.

VALMIERĀ

Daži fakti no Valmieras RB priekšsēdētājas Daces Lāces pārskata ziņojuma! Biedrībā ir 110 biedri, no tiem 2 dzirdīgi. Atskaites periodā biedrībā iestājušies 5 jauni biedri, bet no citas biedrības pārnācis 1. Uz citu biedrību pārgājis 1 biedrs, 6 izslēgti, 3 miruši. Izdalot pa vecuma grupām, visvairāk biedru – 38 ir vecuma grupā no 35 gadiem līdz pensijas vecumam. **Cēsu grupā ir 18 biedri, Limbažu grupā 14 biedri, bet Valmieras grupā – 78 biedri**. No visiem darbs ir 51 biedram, bezdarbnieki ir 27, no tiem pilsētā dzīvo 19, bet laukos 8. Ārzemēs oficiāli strādā 3 biedri. Dažādās

arodskolās mācās 2 biedri, bet 2 nesen beiguši. Valmieras RB ir Valmieras sociālo nevalstisko organizāciju (NVO) koalīcijas sastāvā, tajā ir ap 30 NVO. Biedrība katru gadu saņem finansējumu no pilsētas domes. Laba sadarbība ir arī ar Cēsu pilsētas domi un Kauguru novada domi.

Pēc Valmieras RB priekšsēdētājas **D. Lāces** atskaites ziņojuma debatēs **Irīna Jirgensone** izvērtēja dažus biedrības un projektu ietvaros notikušos pasākumus. Bija vērtīgi datorkursi, bet tajos iegūto zināšanu nepietiek, vajadzētu mācīties vēl tālāk. Bezdarbniekiem Valmierā nav iespēju apmeklēt tieši viņus

REĢIONĀLO BIEDRĪBU KONFERENCĒS

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

interesējošus kursus, nedzirdīgie netiek aicināti arī subsidētājās darbavietās. Labi ir tas, ka autoskolās tagad var apmeklēt kursus un nav obligāti šim nolūkam jānokomplektē vesela grupa nedzirdīgo.

Cēsu grupas vadītāja **Līga Ķuze** pastāstīja par cēsinieku dzīvi: ar Nodarbinātības valsts aģentūras Cēsu nodaļu izveidojusies ļoti laba sadarbība, ir vērtīgas profesionālo spēju noteikšanas konsultācijas, vairāki nedzirdīgie bezdarbnieki dabūjuši „simtlatnieku” darbu.

Ar ļoti pārdomātu viedokli uzstājās **Nadežda Jefremova**. Viņa uzskata, ka valmieriešiem ir trīs galvenās problēmas. Pirmā ir tāda, ka attālāko lauku rajonu iedzīvotāji netiek uz pasākumiem, biļetes dārgas, transports reti kursē. Projektā „Klusuma pasaule” tikai dažās aktivitātēs apmaksā ceļa izdevumus, bet piedalīties dažādos pārējos pasākumos laucinieki nevar atļauties.

Otrā problēma ir situācija ar jauniešiem. Daudziem ir atšķirīgas intereses un biedrībā notiekošais viņus neinteresē, sevišķi tas attiecas uz sportistiem. Lai organizētu pasākumus jauniešiem, kluba telpas ir par šauru, tas

pats attiecas uz lielajiem pasākumiem – ja sabrauc visi interesenti, nav vietas atrakcijām, dejām, spēlēm.

Trešā problēma ir tāda, ka šeit ir liels neizmantojams zemes gabals. Ja jau LNS maksā zemes nodokli par šo zemi, tad SIA „LNS nekustamie īpašumi” vadītājs Laimonis Paulēns varētu kaut reizi atbraukt, apskatīties un pārrunāt, kā šo zemi lietderīgāk izmantot.

Vladimirs Kirre pievienojās viedoklim par biedrības telpu šaurību, turklāt atzīmēja, ka nav normāli, ja biedrības 4 darbinieki saspīesti vienā kabinetā un sociālajai asistenti ir tikai mazs kaktiņš.

Vairāki biedri izteica neapmierinātību ar sētnieka darbu. Biedrības vadītāja skaidroja, ka tas ir ļoti atbildīgs darbs, jo ziemā jākurina, jāšķūrē sniegs, vienmēr jābūt uz vietas un labāku kandidātu līdz šim nav izdevies atrast.

Vēl N. Jefremova izteica neapmierinātību ar LNS sociālo darbinieku darbu, piemēram, paziņojums par ierašanos uz izvērtēšanu pienāca ļoti vēlu, pēdējā brīdī, nebija sastādīts apmeklējumu grafiks kā agrāk, un apmeklētāji nika garās rindās. Arī paši reha-

bilitācijas plāni slikti sastādīti, nav ierakstīti visi pienākošie pakalpojumi.

Sapulce nolēma biedrības valdes darbu atzīt par apmierinošu un priekšsēdētājas ziņojumu apstiprināt. Pēc tam apstiprināja arī biedrības attīstības vadlīnijas nākamajiem 2 gadiem, kopā astoņus interesantus punktus, piemēram, iespēju robežās piedalīties Valmieras novada fonda projektu konkursos.

Par nākamo biedrības vadītāju domstarpību nebija – **D. Lāce** (*attēlā kreisā*) turpinās vadīt biedrību. Valdē vēl bez viņas ievēlēja **I. Jirgensoni, N. Jefremovu, V. Kirri, Igoru Kurzenkovu**.

Biedrības pārstāve Domē būs D. Lāce. Sekoja diskusijas par prezidenta amata kandidātu izvirzīšanu LNS kongresam. Konferencē delegāti vienojās, ka LNS prezidenta amata kandidātam, līdzīgi kā deputātu kandidātiem pašvaldību vēlēšanās, pirms kongresa jāiepazīstina nedzirdīgo sabiedrība ar sevi un savu rīcības plānu LNS mērķu sasniegšanai.

Konference nolēma lūgt LNS prezidentu A. Pavlinu izvirzīt savu kandidatūru nākamajiem četriem prezidentūras gadiem.

DAUGAVPILĪ

Biedrības vadītāja Elvīra Čaika sniedza atskaites ziņojumu – nekādu jautājumu nebija.

Biedrībā ir 108 biedri, no tiem 1 dzirdīgs. Jauniešu ir maz. Vecuma grupā 18 – 25 gadi ir tikai 3 biedri, 26 – 35 gadi ir 6 biedriem, bet no 36 līdz pensijas vecumam ir 68 biedri. Vecuma pensionāri ir 31. Atskaites periodā uzņemti 2 biedri, izslēgts 1, bet miruši 4 biedri. Darbs ir 28 biedriem, no tiem 16 strādā LNS sistēmā.

Ārzemēs oficiāli strādā 3 biedri. Augstākās izglītības nav nevienam, vidējā un profesionālā ir 16 biedriem, pamata – 39, nepabeigta pamata – 48, bet pavisam bez izglītības palikuši 4 biedri. Bezdarbnieku ir 48.

Biedrība sadarbojas ar Daugavpils pašvaldību, kas atbalsta finansiāli biedrības darbu, šogad piešķirti 500 Ls. Biedrība ir Daugavpils invalīdu NVO koalīcijas sastāvā, kurā ietilpst 26 organizācijas.

Debatēs **Pēteris Lāčplēsis** izteica neizpratni, ka nedzirdīgo vidū tik liels bez-

darbs, bet tai pašā laikā uzņēmumā „Dane” strādā maz nedzirdīgo. **Antonīna Grinšpone** paslavēja LNS darbu, pateicās par RC atvēršanu un sniegtajiem pakalpojumiem. Priekšsēdētājas darbu novērtēja uz labi.

Visvairāk kritisku piezīmju bija **Igoram Čaikam**, taču tikai dažas no tām attiecas uz Daugavpils biedrību, piemēram, viņš izteica prieku par to, ka pagalmā uzlikts bruģis, bet viņam nepatika, ka tur nav vietas priekš auto. Viņš iebilda pret to, ka Daugavpils biedrībai no LNS sūta jau lietotu dator tehniku.

Ilmārs Stapkevičs izteica satraukumu par to, ka pilsētas logopēdiskajā skolā bērnu apmāca krievu valodā. Daži nedzirdīgie bērni tur nezina zīmju valodu, tāpēc vajadzētu šajā skolā ieviest zīmju valodas apmācību – arī ne visi skolotāji to pārvalda, bērni atpaliek mācībās.

Konference vienbalsīgi atzina valdes

darbu par apmierinošu. Tikpat vienprātīgi ievēlēja arī **biedrības valdes priekšsēdētāju E. Čaiku** (*attēlā 1. no labās*). Valdē kopā ar viņu strādās **Igors Čaika, Jeļena Dmitrijeva, Reģina Radkeviča, Gaļina Gura, Anita Slavinska, Irēna Katučāne** (*attēlā no kreisās*). Uz nākamo LNS Domi deleģēja **E. Čaiku**. Apbrīnojami, ka itin visus lēmumus šajā konferencē pieņēma vienbalsīgi.

VENTSPILĪ

Šajā biedru skaita ziņā otrajā apdraudētākajā biedrībā aiz Pļaviņām kopsapulce notika jau aprīlī.

Atskaites ziņojumā minēts, ka biedrībā ir 53 biedri, no tiem 1 dzirdīgs. Ventspilī ir salīdzinoši daudz jauniešu. Vecuma grupā 18 – 25 gadi ir 11 biedru, grupā 26 – 35 gadi ir 7 biedri, no 36 – pensijas vecumā ir 11 biedri, bet 23 biedri ir vecuma pensionāri. Atskaites periodā uzņemti 7 biedri, bet 2 miruši. No visiem biedriem tikai 8 strādā. Augstākā izglītība ir 1 biedram, pamata – 28, bet 9 jaunieši pašlaik mācās, viens no tiem – ārzemēs.

Kopsapulce nolēma valdes atskaites ziņojumu apstiprināt un darbu atzīt par apmierinošu. Nolēma meklēt sponsorus un piesaistīt ES līdzekļus inventāra iegādei, piemēram, lielformāta televizora, projektora un citas aparatūras iegādei.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

REGIONĀLO BIEDRĪBU KONFERENCĒS

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Debates vairāk izskatījās pēc sīku domstarpību vai sadzīves likstu izklāsta, piemēram, kāds biedrs gribēja, lai viņam dzīvoklī salabo ūdens krānu. Alīna Bodrova atzina, ka viņai nepatīk, ka cilvēki cenšas aprunāt cits citu. Viņa aicināja dzīvot draudzīgi, jo biedrības vadītāja ir atsaucīga un pretimnākoša.

LNS prezidents A. Pavlins izteica nožēlu, ka agrākā spēcīgā Ventspils biedrība, kas bija

viena no labākajām starp pārējām, tagad ir visvājākā: jauniešu ir ļoti maz, pārsvarā veci cilvēki, kas nav aktīvi, un, ja biedru skaits turpinās samazināties un būs mazāks par 40, pastāv risks, ka to vajadzēs slēgt.

Biedrības valdes priekšsēdētāja amatam izvirzīja četrus kandidātus, no kuriem trīs piekrita kandidēt uz šo amatu: Raisa Civkunova, Ieva Geige – Preisa, A. Bodrova. Aizklātā

balsošanā uzvarēja R. Civkunova (*attēlā 1. no kreisās*), kura turpinās vadīt Ventspils biedrību. Valdē vēl papildus viņai ievēlēja I. Geigi – Preisu, Jeļenu Uljanovu, Inu Rutkovsku un Induli Pāži (*attēlā*).

Uz LNS Domi izvirzīja R. Civkunovu. Viņa arī būs vienīgā, kas no Ventspils RB brauks uz LNS kongresu.

RĒZEKNĒ

Latgales sirdī Rēzeknē konferencei sniegtais biedrības vadītājas pārskata ziņojums bija labi sagatavots, delegātiem jautājumu nebija, tas tika apstiprināts.

Biedrībā ir 106 biedri, no tiem 4 dzirdīgi. Iestājušies 10 jauni biedri, miruši 7 biedri. Uz citām biedrībām pārgājuši 4, bet no citām biedrībām pārnākuši 3 biedri. Strādājošo ir 38, darba nav 19 biedriem. Augstākā izglītība ir 2 biedriem, 4 biedri mācās Malnavas koledžā, 1 biedrs iestājies Rīgas Amatniecības vidusskolā.

Rēzeknes biedrība darbojas ļoti aktīvi, tā iesaistījies 3 projektos, turklāt atskaites periodā ārpus projektiem vēl noorganizējusi 156 pasākumus. Rēzeknes RB veiksmīgi sadarbojas ar Rēzeknes pašvaldību, saņem finansējumu biedrības darbībai, nestrādājošie un mazturīgie biedri saņem dažādus pašvaldības pabalstus. Laba sadarbība ir arī ar Preiļu novada domi un pir-

mo reizi – arī ar Madonas novada domi un Kārsavas novada domi. Rēzeknes novada sporta pārvalde piešķir 952,20 Ls jauniešu sporta aktivitātēm.

Debatēs daudzi slavēja biedrības darbu,

vadītāju Mārīti Truntiku un surdotulku Inesi Gedušu, kura paspēj apkalpot klientus gan Madonā, gan Preiļos, gan Līvānos, turklāt teicami apmāca biedrus datorlietošanā.

Biedrības valdes darbu konference atzina

par apmierinošu. Par valdes priekšsēdētāju izvirzīja tikai M. Truntiku (*attēlā 2. no kreisās*), un atklātā balsosnā viņu arī ievēlēja. Valdē vēl ievēlēja Moniku Senkāni, Regīna Pranču, Astra Meieri un I. Gedušu (*attēlā no kreisās*).

Apstiprināja četras galvenās pamatlīnijas turpmākajam darbam. Viena no tām aicina pievērst vairāk uzmanības pensionāriem un tiem biedriem, kuri veselības un vecuma dēļ nevar aktīvi piedalīties biedrības ikdienas dzīvē.

Par biedrības pārstāvi nākamajā LNS Domē izvirzīja M. Truntiku. Par LNS prezidenta amata kandidātiem uz LNS kongresu rēzeknieši izvirzīja A. Pavlinu un S. Gerenovsku.

Konferences delegāti nobalsoja par LNS Rēzeknes RB Goda biedra nosaukuma piešķiršanu M. Senkānei un Antonijai Caica.

SMILTENĒ

Konference notika 20. aprīlī, un Smiltenes RB bija vienīgā biedrība, kur nomainījās līdzšinējā biedrības vadītāja.

Daži dati no atskaites ziņojuma. Biedrības uzskaitē ir 72 biedri, no tiem 3 dzirdīgas personas. Vecumā no 18 līdz 35 gadiem ir 8 biedri, no 36 līdz pensijas vecumam ir 31 biedrs, bet vecuma pensionāru ir 30. Uzņemts 1 jauns biedrs. Uz citām biedrībām pārgājuši 2, izslēgti 6, bet miruši 5 biedri. Alūksnes grupā ir 21 biedrs, Jaunpiebalgas grupā – 13 biedri, Smiltenes grupā – 38 biedri. No visiem biedriem tikai 12 strādā. No visiem bezdarbniekiem 15 dzīvo pilsētā, bet 12 – laukos. Augstākā izglītība ir 1 biedram, vidējā un profesionālā – 9, pamata izglītība ir 18, bet nepabeigta pamata – 40 biedriem, vienam nav izglītības.

Biedrībā ir izveidoti 3 interešu klubi (IK) – „Soļos maršļ!”, IK „Briedums” un IK „Kustīgās rokas”. Pavisam atskaites periodā šajos interešu klubos ir novadīti 20 pasākumi ar 171 apmeklētāju. Katru gadu biedrība lūdz atbalstu tām pašvaldībām, kuru teritorijās dzīvo Smiltenes RB biedri. Ar finansējumu biedrību atbalsta Alūksne, Ape, Balvi, Cēsaine, Gulbene, Jaunpiebalga, Smiltene un Valka. Viss kopīgais finansējums 2012. gadā bija 1030,77 Ls, bet šogad – 1482,53 Ls.

Pēc pārskata ziņojuma, ko nolatīja biedrības valdes priekšsēdētāja Lida Šilinska,

Anita Mitrovska pajautāja, vai Jaunpiebalgas grupa turpinās pastāvēt. Uz to L. Šilinska atbildēja, ka grupa pastāvēs, kamēr to kāds uzņemsies vadīt. Tagad, kad par vadītāju ievēlēja Sofija Cīrule, grupa darbosies nākamajos divos gados. Dzintra Ligita Herbste izteica pateicību par to, ka viņai regulāri ziņo par pasākumiem.

Priekšsēdētājas darbu sanākušie biedri visumā vērtēja kā labu. Alūksnieši izteica vēlmi pēc publiskā datora. Alūksnē dators ir tikai darbiniekiem, bet to vajadzētu arī visiem citiem pieejamu.

Klātesošā LNS viceprezidente S. Gerenovska uzreiz neko nesolīja, bet gada beigās atkarībā no finansēm vēlreiz pārskatīs šo jautājumu.

Izraisījās arī diskusija par tiem surdotulkiem, kuriem agrāk nav bijusi saskare ar zīmju valodu, – ar SIVA apmācību viņiem ir par maz, grūti tulkot pašiem un grūti viņus saprast citiem.

Anita Ceple izteica gandarījumu par jaunajām telpām, kurās jau gadu mitinās Alūksnes grupa. Ir tikai viens mīnuss – vecie logi ziemā laiž iekšā aukstumu. Biedrības darbu viņa novērtēja kā ļoti labu.

Konference apstiprināja atskaites ziņojumu un biedrības valdes darbu novērtēja

kā labu. Sekoja priekšsēdētāja vēlēšanas. Izvirzīja atkārtoti L. Šilinsku un A. Cepli. Taču L. Šilinska atsauc savu kandidatūru, līdz ar to visi nobalsoja par A. Cepli (*attēlā 1 no kreisās*). Valdē vēl bez viņas būs Inga Osetrova, L. Šilinska, Laura Romane un Rīta Egle (*attēlā no kreisās*). LNS Domes sastāvā delegēta A. Ceple.

Sekoja diskusija par dažādiem jautājumiem. Andris Šilinskis bažījās, vai biedrība varēs pastāvēt, ja biedru skaits samazināsies, jo jau tagad tas notiek.

S. Gerenovska skaidroja, ka pašai biedrībai jāstrādā tā, lai biedru skaits vairotos, tātad jāorganizē tādi pasākumi, uz kuriem cilvēki grib nākt. Kā piemēru viņa minēja Rīgas RB Jelgavas grupu, kurai nav savu telpu, bet tā aktīvi organizē saistošus pasākumus un biedru skaits tur aug. Viss atkarīgs no pašiem! ▲

ALDIS PAR MĀCĪBĀM, PIEREDZI CIETUMĀ UN FLORISTIKU...

✍️ ZIGMĀRS UNGURS 📁 NO ALDA ĀDAMSONA PERSONISKĀ ARHĪVA

Mūsu biedriem – diplomēto sociālo darbinieku pulciņam pievienojies liepājnieks, florists un dejtājs ALDIS ĀDAMSONS. Šopavasār viņš ieguva profesionālās augstākās izglītības sociālā darbinieka kvalifikāciju. Par šo pieredzi, par viņa vēlmēm un liepājnieka patriotismu arī būs šī intervija.

Kādas skolas esi beidzis, pirms sāki mācīties par sociālo darbinieku?

Pirms tam biju pirmā līmeņa profesionālās izglītības skolotājs. Tagad man ir sociālā darbinieka otrā līmeņa augstākā izglītība. Kad ieminējos, ka gribu iet mācīties, Sandra Gerenovska un Brigita Aldersone ieteica man mācīties par sociālo darbinieku, jo tas dzīvē ir vajadzīgs.

Kad strādāju LNS Rehabilitācijas centrā par sociālo darbinieku un veicu klientu novērtēšanu, tad tikai sapratu, cik šis darbs ir grūts. Sapratu, ka šajā jomā vēl daudz jāmacās, lai būtu zināšanu pamats.

Kas tieši bija smagākais tavā līdzšinējā sociālā darbinieka pieredzē?

Ja cilvēks nāk pie sociālā darbinieka, tātad viņam ir problēmas. Tad galvenais ir cilvēku uzmundrināt, dot viņam pozitīvas emocijas, palīdzēt, lai viņam būtu vieglāk dzīvot. Lielākā daļa cilvēku, kas nāk, grib strādāt un meklēt darbu, bet darbu viņiem nevaru iedot.

Varu tikai noteikt rehabilitācijas pakalpojumus, palīdzēt dabūt kādu pabalstu, iesaistīt dažādās nodarbībās, utt.

Atgriezoties pie mācībām, kādu skolu tu pabeidzi?

Mācījos divarpus gadus Vadības un sociālā darba augstskolā „Attīstība” Rīgā, Pārdaugavā. Pateicoties mācībām, apguvu daudz zināšanu un sapratu, ko īsti nozīmē sociālais darbs, cik sarežģīts tas ir, jo nākas strādāt ar cilvēkiem un viņus vajag izprast. Man bija prakse LNS, slimnīcā, cietumā, citās vietās, kur izjutu, cik šis darbs sarežģīts un grūts.

Kāds bija mācību režīms?

Mācījos neklātienē. Tas nozīmē, ka vienu nedēļu ir mācības, jāklaušās lekcijas, bet trīs nedēļas pēc tam brīvas. Lekcijas klausījos ar dzirdes aparātu, tulka man nekad nav bijis.

Un nevajag arī?

Nevajag, man nav problēmu visu stāstīto uztvert, bet, ja nu reizēm nesaprotu kaut ko, tad

kursabiedriem palīdzu lekciju pierakstus norakstīšanai.

Visgrūtākais mācībās bija apgūt likumus. Sociālajam darbiniekam jāzina daudz dažādu likumu un MK noteikumu, turklāt tie bieži mainās, ir visādi grozījumi un tiem jāseko līdzi.

Bet kas mācībās bija interesantākais?

Man personiski vispār ļoti interesanti bija pabūt mācību praksē psihiatriskajā slimnīcā un cietumā.

Tātad tev bija jāstrādā ar dzirdīgiem klientiem? Kā varēji sarunāties?

Komunikācija nebija grūta, jo labi lasu no lūpām. No mazotnes esmu pieradis katru dienu sarunāties ar dzirdīgajiem. Nedzirdīgo sabiedrībā ienācu samērā nesen, pirms kādiem astoņiem gadiem.

Cietumā cilvēki bija ļoti dažādi, taču tur ir bīstami. Kad runāju ar klientiem, vienmēr obligāti bija sargs blakus. Negribētu tur strādāt! Bet cietumniekiem, tāpat kā visiem pārējiem, vajadzīga kāda nodarbošanās, mākslinieciskie veidojumi, zīmēšana, teātra iemaņu apguve un tamlīdzīgi. Man viņus vajadzēja intervēt un novērtēt, kas katram vajadzīgs un atbilstošs, kāda veida rehabilitācijas pasākumi būtu jāveic.

Kur tu pats gribētu strādāt, ja varētu izvēlēties?

Protams, Liepājā. Un visvairāk vēlētos strādāt psihiatriskajā slimnīcā par sociālo darbinieku. Tur man vieglāk komunicēt ar cilvēkiem. Mana mamma strādā psihiatriskajā slimnīcā, es no bērnības tur gāju viņai līdzi un pieradu sarunāties ar pacientiem. Tur cilvēki ir ļoti atvērti, radoši. Protams, dažiem ir grūtības, ne velti viņi tur atrodas.

Vai tev ir kādi hobiji, kā pavadi brīvo laiku?

Brīvajā laikā nodarbojos ar floristiku – veidoju ziedu pušķus. Tā man ir aizraušanās uz visu dzīvi. Vasarā braucu ar divriteni, ziemā slēpoju.

Vai tev nekad nav gribējies uzsākt savu biznesu, piemēram, atvērt tepat Liepājā savu ziedu veikalu?

Tāda doma bija gan, bet šobrīd nav labvēlīgs ekonomiskais stāvoklis valstī. Liepājā puķes pērk maz, zinu vairākus agrākos ziedu veikalus, kuri tagad slēgti. Ar to vien nevar izdzīvot. Uzskatu, ka šobrīd šis bizness nav iespējams. Kad ekonomika uzplauks, tad varbūt šai jomai pievērsīšos no jauna.

Kur tu esi biežāk sastopams – Rīgā vai Liepājā?

Abās vietās. Braukāju šurp un turp visu laiku. Sākumā bija grūtāk, bet tagad esmu pieradis. Vajag tikai saplānot laiku un ievērot šo grafiku, tad varēs paspēt darbus paveikt gan Rīgā, gan Liepājā.

Bet kur gribētu dzīvot?

Noteikti Liepājā, kur vienmēr saņemu lielu pozitīvo enerģiju. Mana Liepāja ir pilsēta, kas iedvesmo. Te jūra, vēji, pat gaiss ir savādāks. Esmu liepājnieks un gribu tāds palikt!

Lai veicas, un paldies tev par sarunu! ▲

SKOLAS AICINA

VALMIERAS VĀJDZIRDĪGO BĒRNU INTERNĀT-VIDUSSKOLA – ATTĪSTĪBAS CENTRS (VVBIVS-AC) 2013./2014. gadā uzņem audzēkņus ar dzirdes traucējumiem: pirmsskolas (bērnudārza) programmā; pamatizglītības programmā 1. – 9. klasē; vidējās izglītības programmā 10. klasē.

2013./2014. mācību gadā tiks īstenotas šādas izglītības programmas:

- speciālā pirmsskolas izglītība izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem

- speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem;

- speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem (1. - 4. klasē, ar un bez dzirdes traucējumiem);

- speciālās vispārējās vidējās izglītības profesionāli orientētā virziena programma izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem.

Skolā ir internāts.

Dokumentus pieņem skolas kancelejā katru darba dienu no pl. 9 līdz 13.

Sīkāk skolas mājaslapā: <http://vvbis-ac.valmiera.lv> (sadaļā: Mācības – Uzņemšana) vai pa tālruni: 64222475 (skolas kanceleja).

♦ ♦ ♦

RĪGAS RAIŅA 8. VAKARA (MAIŅU) VIDUSSKOLA uzņem nedzirdīgos skolēnus 10.klasē 2013./2014. mācību gadam.

Par dokumentiem un to pieņemšanas laiku, skatiet skolas mājaslapā www.rskola.lv. Var sūtīt arī sms direktora vietniecei Aijai Kārklīnai (mob. 29466502) vai Ivaram Kalniņam (mob. 26869512), kuru var satikt arī LNS ēkā, Elvīras ielā 19).

♦ ♦ ♦

JURIDISKĀ KOLEDŽA

Vēlies studēt? Koledža piedāvā lieliskas programmas:

Tiesību zinātnes, Cilvēku resursu vadība, Uzņēmējdarbība, Datorsistēmu un datortīkla administrēšana u.c.

Studiju ilgums 2 – 2,5 gadi

Koledža atrodas: Kronvalda bulv.1a, Rīgā. Tālrunis: 67508005, 67508006

Invalīdiem atlaide studiju maksai līdz 50 %. Plašāka informācija: www.juridiskakoledza.apollo.lv

TURCIJĀ GŪTĀ PIEREDZEINĒSE IMMURE NO MĀRAS LASMANES PERSONISKĀ ARHĪVA

Pēc Lietuvas Nedzirdīgo biedrības uzaicinājuma LNS kā partnerorganizācija iesaistījies Eiropas Savienības finansētajā Mūžizglītības programmas Grundtvig projektā „Aktīva un iekļaujoša novecošana, izmantojot neformālas izglītības un daudzveidīga brīvā laika pavadīšanas iespējas”. Tā galvenās aktivitātes vērsta uz labās prakses piemēru un pieredzes apmaiņu mūžizglītības un radošo aktivitāšu jomā nedzirdīgo mērķauditorijai 30 – 60 gadu vecumā. Tāpēc projektā pieaicināto valstu dalībnieku grupas apmeklēja cita citu pēc kārtas, lai apmainītos pieredzē. Projektā iesaistījušās 6 valstis: Lietuva, Latvija, Slovēnija, Kipra, Turcija un Nīderlande. Projekts sākās pagājušā gada augustā, un tā ilgums ir 2 gadi.

Aprīļa beigās visu partnervalstu grupas tikās Turcijā, Korfezes apgabalā, kur iepazīs ar Neformālās izglītības centru un tā filiālēm ciematos, kas organizē izglītojošus pasākumus kopīgi senioriem un junioriem, dzirdīgiem un nedzirdīgiem apmeklētājiem.

Ar gūtajiem iespaidiem Turcijā „Kopsolī” dalās LNS Rehabilitācijas centra Sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja Brigita Aldersone, Daugavpils biedrības priekšsēdētāja Elvīra Čaika, Rīgas biedrības priekšsēdētāja Māra Lasmane un tulkas Aiva Šilinska.

Visas dalībnieces atzina, ka iepazīties ar to, ko un kādas brīvā laika aktivitātes piedāvā tieši Turcijā, bija interesanti un lietderīgi.

NEFORMĀLIE IZGLĪTĪBAS CENTRI

Brigita Aldersone: Turcija visas partnerorganizācijas uzņēma ļoti jauki, bija padomāts par plašu programmu. Tikāmies ar Korfezes apgabala gubernatoru un tuvējās pilsētas mēru. Jāatzīmē, ka gubernatora sieva piedalījās visos pasākumos un visas dienas nepārtraukti bija kopā ar mums.

Neformālās izglītības centrs ar daudzām filiālēm nelielos ciematos plašā apkārtnē ir populārs visā valstī. Šajās centra filiālēs Korfezes iedzīvotāji, pārsvarā sievietes un bezdarbnieki, mācās jaunus amatus vai pilnveido savas prasmes un dažādas iemaņas, kā arī pilnvērtīgi pavadā brīvo laiku.

Neformālās izglītības centrs piedāvā vairāk nekā 600 dažādus kursus. To ilgums ir ļoti dažāds – no 3 līdz 12 mēnešiem, līdz 8 stundām dienā Mums bija iespēja iepazīties tikai ar nelielu daļu no piedāvātā klāsta. Centrā esot mācījušies arī daži nedzirdīgie cilvēki, bet centra darbinieki uzsvēra, ka tos atsevišķi neuzskaita un neizdala, jo „mums visi ir vienlīdzīgi”.

Pēc kursu beigšanas Neformālās izglītības centrā katrs dalībnieks saņem oficiāli atzītu sertifikātu par apgūto prasmī, un to ņem vērā arī darba devēji. Beidzot šos kursus, ir iespēja vieglāk atrast darbu, jo sertifikāts atbilst izglītības dokumentam.

Elvīra Čaika: Interesants fakts, ka sertifikāts, ko iegūst Neformālās izglītības centrā, derīgs arī Eiropā. Pēc kursu pabeigšanas cilvēks var uzsākt savu biznesu. Piemēram,

nedzirdīgā, kas pašlaik mācītos. Uzzinājām arī, ka visi kursi ir par brīvu.

Māra Lasmane: Turcijā ir mainījies situācija. Ja agrāk sievietes vairāk uzturējās mājās, strādāja tikai vīrieši, tad tagad arī sievietes vēlas strādāt. Tā kā viņām nav amata prasmes, tiek veidoti neformālās izglītības centri, kur sievietes var apgūt dažādas prasmes un iegūt sertifikātu, kas ļauj arī pašām izveidot savu firmu un realizēt savas preces. Bez sertifikāta sievietes nevarētu dabūt darbu.

Turcijas valdība atbalsta mazo uzņēmumu veidošanu – tā izveidei piešķir 15 tūkstošus eiro. Ja 4 gadu laikā bizness neatbilst, tad piešķirtā nauda jāatmaksā atpakaļ. Valsts atbalsta arī mācības augstskolā – tās ir bez maksas. Ja students nepabeidz studijas, tad jāmaksā soda nauda.

ĪPAŠA NACIONĀLĀ MĀKSLA – DZIEDĒ GARU

B. Aldersone: Interesanti bija iepazīties ar Ebru – mākslu uz ūdens virsmas. Šīs tehnikas noslēpums ir ūdenī nešķīstošu krāsu izmantošana. Uz iepriekš sabiezināta ūdens virsmas uzpilina krāsas, pēc tam ar dažādu instrumentu – īlena, adāmatas, ķemmes palīdzību tiek formēti zīmējumi un raksti tieši uz ūdens virsmas.

Procesam piemīt pilnīgi unikālas terapeitiskas īpašības, tas veicina atslābumu caur krāsu un formu skaistuma vērošanu.

Mūs aizkustināja arī ziepju izgatavošanas darbnīca. Parādīja, kā tās tiek gatavotas, un nobeigumā katrai uzdāvināja aug-

ļu (ziepju) groziņu. Sieviešu vidū ļoti populāri ir izšūšanas kursi. Tiek izšūti galdauti, aizkari un dvieļi ar interesantiem rakstiem un ornamentiem.

Bija arī izdevība apmeklēt vienu no bagātākajiem sociāliem centriem, kur piedāvā arī radošās nodarbības. Šajā centrā radošās nodarbības apmeklēja bagāto vīriešu sievas.

Mūsu Turcijas partneri aizveda uz vie-

Redzētais Turcijā lika saprast: Latvijā radošās nodarbības vajag organizēt arī citās pilsētās, kur nav biedrību, bet dzīvo vairāk nedzirdīgo

pēc frizieru kursu apgūšanas pats var atvērt savu salonu. Interesanti, ka centra darbinieki brauc pie iedzīvotājiem uz laukiem, tur atrod telpas un speciālistus, nokomplektē grupu un vada visas nepieciešamās nodarbības. Visvairāk kursus apmeklē sievietes.

Ja kursus apmeklē nedzirdīgs students, tad centrs pats pasūta tulku. Kad viesojāmies šajā centrā, tur gan nebija neviena

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

tējo kultūras centru, kurā cienāja mūs ar pašu turku gatavotiem ēdieniem, pavērojām nedaudz turku kultūru, un bijām īstā turku kāzu ceremonijā. Bija iespēja pavingrināties deju solī, centāties iemācīties turku deju. Bijām izbrīnīti par turku vīriešu dejotprieku: kā sāk skanēt deju mūzikā, tā lielākā daļa vīriešu, gan jaunāki, gan vecāki, neko negaidot, metas dejā.

M. Lasmane: Ko es tur iemācījos un ko varētu izmantot mūsu biedri? Dažus vienkāršus gleznošanas paņēmienus. Piemēram, interesantu efektu sniedz PVA līmes izmantošana un apsveikumu kartiņu otrreizējā izmantošana. Ar šiem paņēmieniem jau iepazīstināju mūsu radošās mākslas pulciņa skolotāju Gunu Priedi. Pārsteidz, ka šajosursos var apgūt daudz praktisku lietu, piemēram, kā izgatavot ziepes, kā izmantot atlikušos auduma gabalus un sašūt, piemēram, skaistu lakatu. Turcijā redzētais lika saprast, ka mums Latvijā radošās nodarbības vajag organizēt ne tikai biedrībās, bet arī pilsētās, kur atrodas biedrības grupas, kur dzīvo vairāk nedzirdīgo, piemēram, Jelgavā, Tukumā, Olainē, Ogrē, Preiļos. Jāorganizē nodarbības kaut vai 6 – 7 cilvēkiem. Tas pasākums būtu jāfinansē vietējām pašvaldībām.

Mīnēšu vēl vienu piemēru, ko Latvija varētu pārņemt no Turcijas. Ja, piemēram, tiek celta jauna fabrika vai uzņēmums, savlaicīgi, gadu pirms fabrikas atvēršanas, tiek meklēti darbinieki un rīkoti viņiem atbilstoši kursi. Pēc tam viņiem ir nodrošināts darbs jaunatvērtajā fabrikā. Nedzirdīgajiem vajadzētu organizēt apmācību tajā profesijā, kur ir skaidrs, ka varēs dabūt darbu. Lai nebūtu tā: nedzirdīgie izmācās, aiziet uz kādu uzņēmumu, bet tur pasaka: nē, mēs nedzirdīgos nepieņemam. Iznāk, ka cilvēks par velti izmācījies to amatu. Tas nozīmē, ka NVA vajadzētu cieši sadarboties ar uzņēmumu vadītājiem, lai noskaidrotu, kādas specialitātes darbinieki vajadzīgi, un tad organizēt kursus.

GALVENAIS ANĢĻU VALODAS UN STARPTAUTISKO ZĪMJU PRASME

Brauciens uz Turciju bija vērtīgs arī tulkam Aivai Šilinska, kur viņa bagātināja savu pieredzi tulkošanā.

A. Šilinska: Visgrūtāk bija tulkot uzreiz sinhroni, jo ne vienmēr uzreiz var saprast teiktā jēgu. Ir jāno klausās daļa no teikuma, lai saprastu, par ko ir runa, jo reizēm vārdiem ir cita nozīme. Šādās reizēs ir uzreiz jādomā divās valodās: angļu valodā un latviešu zīmju valodā, un tas bija grūti. Visvieglāk bija tulkot brīvās sarunas, tās man patīk.

Lai zīmju valodas tulks spētu veiksmīgi tulkot starptautiskos pasākumus, galvenais ir angļu valodas zināšanas, jo bez tās jau nevar saprasties. Projektā piedalījās arī Slovēnijas delegācija, kurā 3 dalībnieki ir ar dzirdes traucējumiem. Lai varētu sazināties arī ar viņiem, bija nepieciešams zināt arī starptautiskās zīmes. Žēl, ka pie mums Latvijā nav iespēju apgūt tās padziļināti. Pati meklēju internetā mājaslapas, kas piedāvā šīs zīmes un mēģināju mācīties no tām.

Pavēroju, kā strādā slovēņu tulks. Viņš diezgan labi spēja tulkot arī starptautiskajās zīmēs. Līdz viņa līmenim vēl ir ko augt. Strādājot Latvijā, neiznāk daudz praktizēt tulkošanā no angļu valodas uz latviešu zīmju valodu vai uz starptautiskajām zīmēm. Diezgan grūti vienlaicīgi runāt angļu valodā un latviešu zīmju valodā. Šo prasmju pilnveidošanā vēl daudz jāpiestrādā, un to vislabāk var izdarīt šāda veida braucienos. ▲

PROJEKTS „ATTĪSTĪBAS VEKTORS” SEKMĪGI VIRZĀS UZ NOSLĒGUMU

 ZIGMĀRS UNGURS

Projekta ietvaros ir izveidots metodisks palīdzeklis „Projekta soļi zīmēs” – videomateriāls zīmju valodā par projektu sagatavošanas un realizācijas gaitu.

Noticis apmācību praktikums par Eiropas Savienības un ārvalstu finanšu līdzekļu piesaisti, veidojot prasmes un bagātinot zināšanas projektu sagatavošanā un vadībā. Apmācīti 10 dalībnieki. Lūk, mans vērtējums!

„Tiklīdz ieraudzīju aicinājumu pieteikties uz apmācībām ES projektu gatavošanā un vadībā, es ne mirkli nedomāju un uzreiz nosūtīju pieteikuma anketu.

Man agrāk citā organizācijā nācās gatavot un vadīt citus, mazākus projektus, kad ES projektu vēl vispār nebija un Latvijā darbojās dažādi ārvalstu fondi un programmas. Toreiz šie projekti bija daudz mazāki, vienkāršāki, ar finansējumu līdz kādiem 5 tūkstošiem latu. Bet tagadējie ES projekti ir nesalīdzināmi sarežģītāki, un man gribējās iemācīties tos pareizi, pēc visiem noteikumiem sagatavot.

Jau pirmajā nodarbībā ļoti patīkamu pārsteigumu sagādāja lektore Aijas Sanņikovas profesionalitāte. Viņa ir lieliska lektore un par ES projektiem, šķiet, zina pilnīgi visu.

Mūsu grupai paveicās, ka pasniedzēja tik labi un reizē vienkārši, ar konkrētiem piemēriem mums visu izskaidroja. Cita lieta, ka apgūstamais materiāls tik apjomīgs un sarežģīts, ka vēl kādu laiku tas būs centīgi „jāsagremo”...

Savukārt **paneldiskusijā „Līdzdalība darbībā”** tika izdiskutētas nevalstisko organizāciju (NVO) iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanas un to realizācijas

procesos.

Par šo pašu tēmu notika **semināru cikla** arī visās 9 LNS reģionālajās biedrībās. Tā nodarbībās tika apspriestas vietējās nedzirdīgo kopienas turpmākās attīstības perspektīvas un līdzdalības iespējas savas pašvaldības politikā. Semināros nodarbības vadīja LNS, pašvaldību un radniecīgo nevalstisko organizāciju pārstāvji.

Tēmas bija ļoti aktuālas: NVO loma lēmumu pieņemšanā, Eiropas Savienības fondu un citu finanšu avotu piesaiste, sadarbība ar pašvaldībām, kā arī labās prakses piemēri un viedokļu apmaiņa par semināra iegūto pieredzi un jaunajām zināšanām.

7. augustā notiks pēdējā nozīmīgā aktivitāte – Vislatvijas mēroga konference par NVO līdzdalību lēmumu pieņemšanā (skat. paziņojumu tālāk). ▲

VAR PIETEIKTIES UZ VISLATVIJAS KONFERENCI

LNS projektā „Attīstības vektors” tuvojas lielākais pasākums – 4. aktivitāte: konference „NVO līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā – labās prakses piemēri un iespējas”.

Tā notiks 7. augustā k/c „Rītausma”, no pl. 10.

Uzmanību! Aicināti pieteikties dalībai visi aktīvie un spriestspējīgie LNS un LNJO biedri! Konferencē būs lekcijas – prezentācijas, otrajā daļā visi 100 dalībnieki sadalīsies 4 darba grupās, lai izstrādātu LNS situācijas novērtējumu un problēmu risinājumus. Var pieteikties arī no citām NVO.

Ceļnauda uz konferenci netiks atmaksāta, bet būs kafijas pauzes un pusdienas.

Aizpildiet pieteikuma anketas un sūtiet uz e pastu: anna.sulce@gmail.com. Papīra formātā to var nogādāt arī biedrības vadītājam vai Annai Šulcei Elvīras ielā 19, 2. stāvā 6. kabinetā. Anketa būs pieejama LNS mājaslapas Jaunos un pie biedrību vadītājiem.

Ieguldījums tavā nākotnē

„ATTĪSTĪBAS VEKTORS”

Projekta kopējās izmaksas ir 24 999.98 LVL, no kurām 92,04% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

KUR STRĀDĀ MŪSU KURZEMES BIEDRI?

ZIGMĀRS UNGURS NO A. DIRNĒNAS UN M. HILDEBRANTES PERSONISKĀ ARHĪVA

Viesojoties LNS Kurzemes biedrībās, *Kopsolī* korespondents tikās ar vairākiem nedzirdīgajiem biedriem, kuriem ir darbs. Paldies viņiem, ka piekrita par to pastāstīt, jo šajos laikos, kad tik daudzi aizbraukuši darba meklējumos uz ārzemēm, katrs mūsu biedrs, kurš darbu sameklējis tepat Latvijā, ir gandrīz vai unikāla parādība.

NEATLAIĀDĪBA PALĪDZ
ATRĀST DARBU

Liepājniece **ARITA DIRNĒNA** labprāt piekrita pastāstīt par to, kā nesen dabūjusi darbu. Iepriekšējo darbvietu viņa zaudēja štatu samazināšanas rezultātā.

Divus gadus bija reģistrēta bezdarbniece, centīgi meklēja darbu, taču nevarēja atrast. Tad pagājušā gada novembrī viņa pēc sludinājuma avīzē lūdza māsu piezvanīt uz norādīto telefonu, sarunāja tikšanos un tādā veidā dabūja darbu veikāļā par apkopēju un trauku mazgātāju.

Ar darbvietu ir apmierināta, slodze nav pārāk liela, visu var mierīgi paveikt. Jāstrādā astoņas stundas katru darba dienu, bet sestdienu, svētdienu brīva. Ar darba kolēģiem attiecības ir ļoti labas, saprasties arī nav problēmu, Arita ar viņiem sarunājas ar balsi. Arī ar priekšnieci saprasties var labi, bet, ja kaut kas sarežģītāks, tad izlīdzas ar rakstīšanu.

Tulku Arita vispār izmanto ļoti reti, tikai īpašos gadījumos, kad kārtojams kaut kas tiešām svarīgs. Veikals, kurā viņa strādā, atrodas Liepājā. Arita ir dzimusi laukos, bet aizprecējās uz Liepāju un tur dzīvo joprojām. Aritas dēls Gatis ir 21 gadu vecs un ir tepat Latvijā, bet meita Līga, kurai ir 19 gadu, aizbraukusi uz Angliju pie drauga.

Ar darbu un saviem apstākļiem Arita ir apmierināta un uzsver, ka galvenais ir tas, ka vispār ir darbs.

Viņa ir pārliecināta: ja pats aktīvi meklē un, piemēram, pēc darba sludinājuma uzreiz ātri rīkojas, tad darbu agrāk vai vēlāk noteikti atradīs.

Arita darbojas sporta klubā „Liepava”, kur viņai ļoti patīk spēlēt bouldingu. Viņa dodas uz Rīgu uz dažādām nedzirdīgo bouldinga sacensībām, un viņas rezultāti kļūst arvien labāki. Nesen par godu Eiropas dienai Eiroparlamenta organizētajā kopīgajā turnīrā ar sporta klubu „Nedzirdīgo bouldings” viņa hobija klasē sievietēm ieguva pirmo vietu.

KATRU GADU PIENĒM
DARBĀ NO JAUNA

MUDĪTE HILDEBRANTE ir no Kuldīgas reģionālās biedrības. Viņas darbavieta ir Laidu pamatskolas Sermītes interešu centrs, kas atrodas Kuldīgas novadā.

Tas ir bērnu interešu centrs, faktiski bērnu darzs, un Mudīte jau desmit gadus tur strādā par auklīti. Sākumā viņai nepatika bērni, jo viņi trokšņo, kļūst. Mudīte darbā izmanto dzirdes aparātu. Tā kā trokšnis tad ir neciešams.

Bērniem ir pateikts, ka Mudīte slikti dzird, tāpēc viņi reizēm stiprāk piebiksta, lai pievērstu viņas uzmanību. Bet, kad ir uzlikts dzirdes aparāts, tad nākas bērniem teikt, lai runā klusāk. Bērni interesējas par zīmju valodu un grib paši to izmēģināt. Darbalaiks ir no deviņiem līdz četriem pēcpusdienā. Taču darbs ir tikai skolas sezonā – no septembra līdz maijam.

Trīs vasaras mēnešos Mudīte ir bez darba, un tas ir vienīgais, kas viņai nepatīk. Katru rudenī viņa no jauna raksta iesniegumu par pieņemšanu darbā un katru pavasari – atlūgumu. Tāda ir darba devēja prasība. Mudītei tas neveicina drošības izjūtu, jo vienmēr jādomā, vai nākamgad atkal tiks pieņemta darbā.

Pašlaik viņai ir grupa, kurā ir 5 – 6 gadus veci bērni. Pavisam viņu ir 14, desmit puikas un četras meitenes. Mudīte atzīst, ka ar puikām ir grūtāk. Katru gadu Mudītes grupā ir citi bērni, jo tie, kas tagad ir viņas grupā, nākamgad pāries uz vecāku grupu. Bet uz šo grupu pārnāks citi bērni.

Reizēm grūtības sagādā tas, ka bērniem mājās daudz ko atļauj. Tāpēc viņi iedomājas, ka to pašu var atļauties arī interešu centrā. Taču darbinieki atbild par katru bērnu un nedrīkst atļaut bīstamas lietas. Tad nākas bērniem skaidrot, ko drīkst un ko nedrīkst.

Brīvajā laikā Mudīte izpilda pasūtījumus – šuj kleitas, svārkus. Viņa ir beigusi šuvēju profesionāli tehnisko skolu. Mājās viņai patīk šūt, bet negribētu to darīt kādā šūšanas firmā, mehāniski izpildot noteiktas operācijas kā pie konveijera.

Mudītei ir 16 gadus vecs dēls Armands, kurš rudenī sāks mācīties 9. klasē Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātskolā. Meitai Amandai ir 21 gads, un viņa turpat Valmierā rudenī sāks mācīties vidusskolas 12. klasē. ▲

LASĪTĀJI VĒRTĒ

ILZE STŪRE, no Rīgas: *Paldies, ka ceļat mūsu pašapziņu*

Brīdis, kad turu „Kopsolī” rokā, ir tik jauks. Paldies mūsu avīzei par to! Informācija, kas nāk pie mums, palīdz ļoti justies sarežģītajā pasaulē. Strādājot dzirdīgo kolektīvā un dzīvojot dzirdīgo vidū, avīze „Kopsolī” ir informācijas avots, no kura uzzinu par LNS politiku, darbu un dzīvi, par savējiem – pazīstamajiem un nepazīstamajiem. Dažkārt „Kopsolī” ir arī labs palīgs problēmu risināšanā.

Maija numurā mani īpaši piesaistīja raksts par Andri Alni un melnbaltā fotogrāfija, kas lieliski iederējās tajā lappusē. Par to varu jūsmot bezgalīgi. Es pati ilgu gadu doju *Rītausmas* deju kolektīvā un joprojām Andri atceros tādu kā šajā fotogrāfijā: ar staltu un pārliecinošu stāju. Viņš bija tas, kuram pirmajam jāuzsāk dejas, un mēs pārējie viņam sekojām. Prieks, ka Andris vēl braši turas.

Mani interesē kultūras dzīve. Strādāju operā par šuvēju, un sekoju visām Operas izrādēm. Apmekāju arī izrādes Rīgas Krievu drāmas teātrī, kur izrāžu laikā redzami titri, Dailē, kur iepriekš ir iespēja izlasīt lugas saturu. Tāpēc ar interesi izlasīju rakstu par Eiropas kultūras tendencēm. Pricējās par Marikas un Jolantas panākumiem un Jolantas pozitīvo domāšanu.

Mani vienmēr saista arī sadaļa „Pasaulē”. Paskat, ko sasniedz nedzirdīgais amerikānis Luiss Džozefs! Patiesa aizraušāns ar politiku viņam devusi iespēju strādāt Baltajā namā! Šie pozitīvie piemēri ceļ mūsu – nedzirdīgu cilvēku pašapziņu. Tie ļoti parāda: ja nedzirdīgais aizraujas ar kādu lietu, ir mērķtiecīgs, tad viņš var sasniegt to, ko vēlas.

Cits raksts, kas ieinteresēja, – „Jubileja: Liepājai – 65”. Patīk, ka raksta pamatā ir vēsture. Domāju, būtu noderīgi, ja nākamreiz, aprakstot citu biedrību jubilejas, pie raksta pievienotu pilnietas ģerboni.

Atceros laikus, kad avīze bija melnbaltā, un priecē, ka tagad tā ir krāsaina. Vēl man ļoti patīk ar lieliem burtiem izceltie teksti: tie padara avīzes izskatu pievilcīgāku un izceļ svarīgāko domu.

Organizēja un foto: Inese Immure

SKATĪTIES TV!

Jūnijā ar subtitriem LTV 1 papildus pārraidīs šādus raidījumus, filmas, izrādes:

- 9. jūn. 21.45 – Seržanta Lapiņa atgriešanās
- 14. jūn. 18.30 – Pieminiet Sibīriju!
- 16. jūn. 21.45 – Limuzīns Jāņu nakts krāsā
- 21. jūn. 18.30 – Blaumaņa Skroderdienu raibais mūžs. LTV videofilma
- 23. jūn. 13.00 – Dāvana vientuļai sievietei
- 24. jūn. 15.10 – No saldenās pudeles (teātris)
- 24. jūn. 19.00 – Īsa pamācība mīlēšanā

INTERNETS IZMAINĪJIS DZĪVI – NEJŪTAS VIENA KLUSUMĀ

INĒSE IMMURE

Lilijai Golubevai patīk skatīties, kā cilvēki smejas. Vēl viņai patīk dzeja, aforismi un gudras atziņas par dzīvi, tāpēc, ja biedrībai jāgatavo kāds apsveikums, Liepājas biedrības priekšsēdētāja Gundega zina, ka Lilija palīdzēs sameklēt vispiemērotāko pantīņu vai citus apsveikuma vārdus. Kad vajag, Lilija pastāsta biedriem par dažādām veselības tēmām, ko izlasījusi presē, un viņa vienmēr uz klubu nāk ar kādu anekdoti.

„Lilija Golubeva ir cilvēks, kurai patīk uzjautrināt citus un likt citiem smaidīt,” – tā Liliju raksturo Gundega Paņko. „Nedzirdīgie nemīl lasīt anekdotes, jo nesaprot rakstītā vārda nozīmi, tāpēc Lilija ar tām cenšas savējos iepazīstināt zīmju valodā,” skaidro Gundega.

Pati Lilija sevi raksturo kā lielu smējēju, tāpēc arī zīmju valodā viņas vārds attēlo smaidu.

Saruna ar Liliju notiek Liepājas klubā, dienā, kad tur svin biedrības 65 gadu jubileju.

L. Golubeva (69 gadi), dzimusi Jurkena, nākusi no nedzirdīgu vecāku ģimenes. Smieties viņai patīcis jau no bērnības, neskatoties uz to, ka tā ir bijusi grūta un to viņai negribas atcerēties.

„No 7 gadu vecuma sāku iet Rīgas Nedzirdīgo skolā. Mācījies ļoti labi, biju teicamniece. Skolotāji mani bieži slavēja. Sevišķi man padevās un patika literatūra. Spēju otrā dienā atkārtot to pašu, ko skolotāja stāstīja. Skolotāji brīnījās, kā es ar tik gaišu galvu nāku no nedzirdīgo ģimenes. Man arī bija laba rakstītprasme, kas parasti nav dots nedzirdīgiem bērniem.

Man ļoti žēl, ka nevarēju pabeigt Rīgas skolu. Mācoties 10. klasē, mamma mani pierunāja atstāt skolu – bija grūti apstākļi, vajadzēja pelnīt naudu. Skolotāji un direktors negribēja mani atlaist, bet Tā arī neieguvu pat pamata izglītību, un visā savā turpmākajā dzīvē mācības neatsāku. Domāju, ja būtu tās turpinājusi, varētu būt arī biedrības vadītāja.”

Vai jūsu vecāki apmeklēja Liepājas Nedzirdīgo biedrību?

No mammas par nedzirdīgo pasauli neko neuzzināju, jo visus skolas gadus dzīvoju internātā un pionieru nometnēs. Vecāki, liekas, reti gāja uz biedrību. Mamma bija mājsaimniece, tētis strādāja par krāvēju.

Par ko jūs strādājāt?

Savā dzimtajā Liepājā sāku strādāt modes ateljē par šuvēju. Tur nostrādāju ilgus gadus, kādus 25 – 30. Biju atzīta, saņēmu diplomus kā labākā šuvēja. Turpināju strādāt arī pēc tam, kad man piešķīra pensiju, bet tad šis uzņēmums bankrotēja.

Kā apgūvat šuvējas amatu?

Šūšanas pamatus apguvu skolā, bet pārējo iemācījos pašmācības ceļā. Darba kolēģes bija ļoti atsaucīgas un mani mācīja. Man bija grūti apstākļi, bet gribējās skaisti ģērbties, bet vecāki nevarēja atļauties man nopirkt gatavu apģērbu. Tāpēc centos iemācīties šūt labi. Atceros, pati piegriezu un sašuvu savu pirmo kleitu.

... patīk skatīties, kā visi tad smejas. Man pašai arī humors palīdz, kad ir smagi un drūmi brīži.

Vai tajā periodā, kad strādājāt, apmeklējāt arī nedzirdīgo klubu?

Toreiz maz apmeklēju klubu, vairāk uzturējies starp dzirdīgiem cilvēkiem. Tā paliku malā – nedarbojos biedrības valdē, neiesaistījies aktivitātēs. Ļoti nožēloju, ka tā sanāca. Vajadzēja! Tagad cenšos vairāk apmeklēt klubu un sniegt pārējiem biedriem praktisku informāciju, ko uzzinu no avīzēm un žurnāliem.

Cik bieži apmeklējāt klubu?

Parasti katru otrdienu un ceturtdienu. Tad notiek avīžu lasīšana, informācija. Tad dažreiz arī es biedriem pastāstu jaunumus, ko esmu izlasījusi avīzēs, žurnālos. Bieži „nesu” uz klubu humoru un anekdotes. Piemēram, pēdējā anekdote, ko atradu presē: „Divus gadus gāju, mācījies, domāju, ka apgūstu karatē. Izrādījās – tie ir surdotulka kursi”. Man patīk skatīties, kā visi tad smejas. Man pašai arī humors palīdz, kad ir smagi un drūmi brīži.

Nedzirdīgo klubs ir vajadzīgs. Tā ir vieta, kur nedzirdīgie var satīties, parunāties,

darīt dažādas lietas kopā, jo nedzirdīgie ar dzirdīgajiem tā pa īstam nevar kopā darboties: katram ir sava pasaule! Tāpēc jau man ir vēlme uzturēties nedzirdīgo sabiedrībā, jo es esmu nedzirdīga.

Pensionāriem īpaši vajadzīga kopā būšana un saskarsme savā starpā. Diemžēl biedrībā pensionāru skaits samazinās. Patīkami, ka biedrības vadītāja izturas ar cieņu pret jebkuru pensionāru. Lai viņai laba veselība!

Priecājos par jaunām kluba telpām. Jauki te atrasties. Negribu pat atcerēties veco kluba telpas, tagad te tiešām jūtamies kā svētkos. Cik labi, ka savas biedrības jubileju varējām atzīmēt jaunās telpās.

Tikai gribētos, lai biedri vairāk to apmeklētu. Agrāk visi bija aktīvāki – mums nevienam nebija mašīnas, smagi strādājām, audzinājām bērnus, tomēr aktīvi apmeklējām klubu, lai pabūtu kopā. Tagad daudziem ir mašīnas, bet nav laika, nav laika: jādarbā un tas. Jauniešiem klubā neesot interesanti, dzīvo pa savam. Bet agrāk visu varējām paspēt un bija interesanti.

Varbūt tas ir tāpēc, ka dzīve tagad piedāvā tādas iespējas, kas nebija agrāk, piemēram, internets, televizors ar daudziem kanāliem?

Nujā, vajadzētu to datoru likvidēt (*smejas*). Nē, tas tomēr ir vajadzīgs, nu kaut vai manā gadījumā. Dzīvoju viena pati, tas smagi ir. Bērni ir ārēmēs. Dēls dzīvo kopā ar savu tēvu Krievijas ziemeļos Magadanā, meita – Īrijā. Mans pirmais vīrs bija Ivans Sokolovskis, kas vadīja Liepājas biedrību 1970. – 1974. gadā. Aizbrauca uz Magadanu pelnīt lielu naudu, tā arī tur palika. Aprecējies vēlreiz.

Tagad dzīvoju viena, bet, pateicoties mazdēlam, kas man uzdāvināja datoru, nejūtos viena klusumā starp četrām sienām. Internets ir izmainījis manu dzīvi. Sekoju jaunumiem, arī sarakstos, un tas man liek justies gudrākai, ziņošākai par to, kas notiek pasaulē. Vecumdienās man sāk patīkt dzeja. To lasu daudz un dažreiz pati arī rakstu.

Televizoru gan nemīlu daudz skatīties. Tikai vakaros noskatos ziņas un kādu labu filmu, ja tā ir ar subtitriem. Zinu, ka ir tādi, kas sēž pie televizora visu dienu. Nesaprotu, kā tā var ...

Nobeigumā Lilija vēlējas Kopsolī lasītājiem atgādināt dažas senas atziņas, kas viņai liekas ļoti būtiskas un aktuālas arī mūsdienās:

„Nevērtē un netiesā citus ar savu mēru par to, ka viņi nav tādi, kā tu vēlētos.”

„Veca patiesība – mierā liek tos, kuri neko nedara. Tos, kuri dara, aprunā.”

„Nepateicība ir pasaules alga. Cilvēki vienmēr aizmirst, ko esat labu darījuši. Nekas, to zina un vērtē vienīgi Dievs.”

„Jauki, ja tomēr ir kāds, kas tevi atceras, slavē un piemin.” ▲

NOVUSA TURNĪRS „RĪTAUSMĀ” NOSLĒDZIES

INESE IMMURE

8. maijā Rīgas biedrības interešu klubā IK „Nesteidzīgai atpūtai” noslēdzās novusa turnīrs.

Sieviešu konkurencē 1.vietu ieguva – **Gaida Martunele**, 2. vietā **Jadviga Kučinska** un 3. vietu izcīnīja **Vija Liškovska**. Vīriešu konkurencē 1. vietā – **Kārlis Grundmanis**, otrs labākais **Jānis Skerškāns** un trešais – **Ēvalds Klušs**. Dubultspēlēs uzvarēja **Vincents Obolevičs** un **Andrievs Maldonis**, seko **G. Martunele** un **Irenejs Piternieks** (2.), **Aivars Zemtautis** un **Uldis Sproģis** (3.).

Turnīrs ilga pusgadu – no pagājušā gada novembra līdz aprīlim. Sacensības notika katru trešdienu, un rezultātus vērtēja pēc divu apļu izspēlēšanas. Pavisam piedalījās 8 sievietes un 15 vīrieši, galvenokārt seniori. Šo turnīru trešo gadu pēc kārtas organizēja Rīgas biedrības valdes locekle **Jadviga Bočkāne**. Viņa atzīst, ka nebija viegli katru trešdienu būt kultūras namā *Rītausma*, lai organizētu novusa sacensības. „Pāris reizes biju slimā, bet uz *Rītausmu* bija jāiet, jo cilvēki mani gaida.”

Viņa stāsta, ka iesākumā piedalījās vairāk sievietes, bet darba dēļ tās nevarēja ierasties katru trešdienu, kas ir svarīgi, lai piedalītos visā turnīrā. Lai uzvarētu spēlē, nepieciešams uzvarēt 3 setos. Ja pretinieki ir līdzvērtīgi, spēle ieilgst, jo reizēm, lai tiktu līdz 3 uzvarām, nākas izspēlēt 5 spēles. Tā kā novusa spēlēšana prasa daudz laika, tad arī IK nosaukums ir „Nesteidzīgai atpūtai”, – tā nosaukuma izvēli komentē pati organizatore.

Pirmos divus gadus **Jadviga** rīkoja arī dambretes sacensības, bet šogad dalībnieku mazā skaita dēļ tās nenotika – tagad daudzi pensionāri aizņemti: apmeklē Pensionāru centra aktivitātes.

Katru gadu turnīra noslēgumā piešķir arī kādu pārsteiguma balvu. Šoreiz to saņēma **Ivars Tenis**, kurš sarūpēja elektrisko tējkannu, kas ļoti noderēja dalībniekiem, aukstajās ziemas pēcpusdienās gatavojot siltu tēju, kafiju.

G. Martunele, kurai šovasar apritēs 80 gadi, par čempioni sievietes konku-

rencē kļuvusi jau trešo gadu pēc kārtas. Viņa atceras, ka novusu sāka spēlēt ap tuveni pirms 50 gadiem un to apguva pašmācības ceļā. Padomju gados viņa aktīvi piedalījās novusa sacensībās ar dzirdīgajiem, un no viņiem daudz mācījusies spēles tehniku. Kā rāda pēdējais turnīrs, **Gaida** ir viena no spēcīgākajām nedzirdīgajām novusistēm Latvijā, jo šo titulu saglabā joprojām. Jāpiebilst, ka padomju laikā bija daudz nedzirdīgo novusa spēlētāju.

Arī **K. Grundmanis** (67 gadi), 1. vietas ieguvējs vīriešu konkurencē, ir novusists ar 40 gadu stāžu. Pēc skolas beigšanas **Kārlis** vispirms aizrāvās ar vieglatlētiķi – bija gan augstlēcējs, gan spēlējis basketbolu un grūdis lodi, bet vislabākie panākumi bija diska mešanā – reiz ieguvis 3. vietu PSRS (Padomju Savienības) nedzirdīgo vieglatlētiķu čempionātā. Kad **Kārlis** pārtrauca vieglatlēta gaitas, viņš pievērsās novusam, kur arī sasniedza labus rezultātus.

Padomju laikā **Kārlis** bija daudzkārtējais Latvijas nedzirdīgo novusa čempions, ieguvis 1. sporta klasi – līdz meistarkandidāta nosaukumam pietrūcis pāris punktu. Tāpat kā **Gaida**, arī **Kārlis** daudz mācījies no dzirdīgajiem konkurentiem, vērtīgi sekojot viņu spēlēšanas tehnikai. Viņš atceras, ka augsta līmeņa sacensībās ar līmeņrādi tika pārbaudīts, vai novusa galdi ir precīzi uzstādīti.

Pēc uzvarētāju apbalvošanas **J. Bočkāne** pateicās Nedzirdīgo invalīdu atbalsta fonda (NIAF) „Klusums” vadītājam **Guntaram Beisonam** par sagādātajām pārsteiguma balvām novusa turnīra uzvarētājiem. Savukārt **G. Beisons** izteica gandarījumu par turnīra teicamo organizēšanu un spēles tiesāšanu. ▲

Attēlā: no kreisās 1. rindā **V. Liškovska**, **G. Martunele**, **K. Grundmanis**, **J. Kučinska**, 2. rindā **U. Sproģis**, **J. Bočkāne**, **J. Skerškāns**, 3. rindā **A. Zemtautis**, **A. Maldonis**, **I. Piternieks**, **Ē. Klušs** un **G. Beisons**.

ĪSAS ZIŅAS
NO LNS MĀJASLAPAS

BIEDRĪBĀS

Labās prakses un pieredzes apmaiņas braucieni

Projekta „Klusuma pasaule” ietvaros šo gadu laikā valmierieši gan paši braukuši, gan uzņēmuši pieredzes apmaiņai citas biedrības. J, 27.05.

Kuldīdznieku maijs: Eiropas diena, Mātes diena, Sporta diena

9. maijā kuldīdznieki atzīmēja Eiropas Savienības (ES) dienu. 10. maijā biedri atzīmēja Mātes dienu, 15. maijā notika radošā darbnīca par tēmu „Ziedi”. 29. maijā Kuldīgas RB ar priekšnesumu uzstājās Multiplās sklerozes dienā. J, 22.05.

PROJEKTOS

Ēnu teātris pārsteidz rēzekniešus

LNS projekta „Klusuma pasaule” ietvaros 3. maijā Rēzeknes biedrībā ar izrādi viesojās k/c „Rītausma” nedzirdīgo teātra grupa. Nākamajā dienā to parādīja arī Daugavpilī. J, 09.05.

Karstais pavasaris Valmierā

Projekta „Klusuma pasaule” ietvaros Valmieras biedrībā notikuši vairāki interesanti pasākumi. Uzzināts daudz jaunu un no mediķiem, juristiem un citiem speciālistiem. J, 30.05.

Dienas ar siltu sauli sirdī

Maija sākumā realizēts Rīgas Domes finansiāli atbalstītais projekts „Rītausmā uzauzt talanti”, ar plašu trīsdienu programmu raisot visiem sirdī siltumu un sauli.

1. maijs kultūras namā „Rītausma” bija **Radošo svētku diena**, 8. maijs **Integratīvā kultūras diena**, bet 11. maijā notika **Ģimenes diena**.

Paldies Rīgas Domei un visiem svētku dalībniekiem! J, 21.05

LATVIJĀ

Mūsējie Nordea Rīgas maratonā

Ar katru gadu arvien vairāk mūsu biedru piedalās Nordea Rīgas maratonā. Pagājušajā gadā bija apmēram 10, bet šogad jau divreiz vairāk. VZ, 24.05.

PASAULĒ

Eirovīzijā piemin zviedru zīmju valodas atzišanas faktu

Eirovīzijas dziesmu konkursa pusfinālu atklāja 2012. gada Eirovīzijas uzvarētāja **Lořina** ar dziesmu *Euphoria*, to izpildot zīmju valodā kopā ar nedzirdīgiem skolēniem. Tas notika 14. maijā, kad Zviedrijā atzīmēja Zīmju valodas dienu. J, 16.05.

Pirmais nedzirdīgais ar buru laivu apbraucis apkārt zemeslodei

Skolotājs no Skotijas **Garijs Hjūzs** (55) kļuvis par pirmo nedzirdīgo cilvēku, kas vienatnē ar buru jahtu apceļojis pasauli, veicot vairāk nekā 32 tūkstošus kilometru. VZ, 17.05.

Sagatavoja: **Zigmārs Ungurs**
Foto: **Valdis Krauklis**

BOULINGS: AR EIROPARLAMENTA DARBINIEKIEM

ZIGMĀRS UNGURS LAURA GAILE

Par godu Eiropas dienai pēc Eiropas Parlamenta Informācijas biroja Rīgā ierosmes 4. maijā notika sacensības ar Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas (LNSF) sporta klubu „Nedzirdīgo bouldings”, ko vada Guntars Beisons.

Sacensības notika bowlinga centrā Bowlero profesionāļu klasē un amatieru jeb hobija klasē. Piedalījās 4 Eiroparlamenta darbinieki un 35 nedzirdīgie bowlinga spēlētāji, kā arī 9 bērni, kuriem bija atsevišķas spēles.

Profesionāļu klasē vīriešiem uzvarēja Vladimirs Lagunovs, sievietēm – Ilze Jaunzeme. Amatieru klasē pirmās vietas ieguva Reinis Reinholds un Arita Dirnēna.

Apsveikumu turnīra dalībniekiem atsūtīja nedzirdīgais eiroparlamentārietis Adams Kosa, kā arī latviešu eiroparlamentārieši Roberts Zīle un Inese Vaidere. Turnīra sportiskā puse šoreiz nebija galvenais. Bet labāk lai par šo notikumu pastāsta „Nedzirdīgo bouldings” pārstāvis Guntars Beisons un Eiroparlamenta Informācijas biroja Latvijā pārstāve Marta Rībele.

Guntars Beisons: „Kad mums piedāvāja rīkot kopīgu bowlinga turnīru, biju pārsteigts un iepriecināts. Apziņoju savus kluba biedrus, sastādījām sarakstus, kas piedalīsies, aicinājām arī no Liepājas, arī deviņus mūsējo bērnus savācām, jo viņiem bija paredzētas pašiem savas spēles. Man aktīvi palīdzēja Elfa Zariņa, Sanita Gabrāne un Nataša Kancaitiene. Tikšanās sarunu

laikā un arī sacensībās mums tulkoja Elza Volonte.

Turnīrs noritēja lieliski: Eiroparlamenta darbinieki bija parūpējušies par visu – apmaksāja organizatoriskos izdevumus, sagādāja balvas, dalībnieki bija ļoti apmierināti. Ceru, ka sadarbība ar šo biroju turpināsies.

Mūsu klubā „Nedzirdīgo bouldings” ir aktīvi kādi četrdesmit biedri. Pats bowlingu sāku spēlēt 2000. gadā, bet savu klubu nodibinājām 2005. gadā. Trenera mums nav, paši cits citu pamācām. Sabiedriskā kārtā mums reizēm palīdz bowlinga kluba TEN PIN vadītājs un treneris Julians Visockis. Septiņi Latvijas bowlinga spēlētāji šovasar brauks uz Nedzirdīgo olimpiskajām spēlēm, tātad līmenis mums ir augsts.”

Marta Rībele: „Neslēpsim – šo ideju nošpikojām no pieredzes bagātākajiem kolēģiem Lielbritānijā (un tas arī ir viens no ES plusiem – mācīties no citiem). Sajūtu līmenī šķita, ka šāda iniciatīva Latvijā ir ļoti

būtiska. Un sajūtas apstiprināja fakti – kā apsveikuma vēstulē bowlinga čempionāta dalībniekiem rakstīja ungāru eiroparlamentārietis Ādams Kosa, 55% cilvēku ar īpašām vajadzībām nenodarbojas ar sportu, jo nav tādu iespēju.

Mums bija gandarījums un prieks dot šādu iespēju, un patīkami pārsteidza, pozitīvi šokēja kluba „Nedzirdīgo bouldings” pieredze, piedaloties augsta līmeņa sacensībās un tā spodrinot Latvijas vārdu pasaulē.

Tās bija nopietnas sacensības un vienlaikus jauki svētki, kur profesionāļi varēja apliecināt savu meistarību, bet amatieri vienkārši labi pavadīt laiku. Prieks arī par bērniem, kam bija savas bowlinga sacensības. Ar komunikāciju nebija nekādu problēmu, jo cilvēki, kas vēlas sarunāties, vienmēr atrod veidu, kā to var izdarīt. Vēlreiz: „Nedzirdīgo bouldings” un visi aktīvisti, ko viņi pulcē ap sevi, ir malači!

Mums bija ļoti jauka tulce Elza, kas palīdzēja, bet arī brīžos, kad viņas nebija klāt, ļoti veiksmīgi sazinājāties vai nu vienkārši ar žestiem, vai uzrakstot, vai vienkārši sasmaidoties.

Patiesībā būtu bijis interesanti iemācīties zīmju valodu! Kā stāstīja Elza, viņas tulku mācību iestādē studē vairākas dzirdīgās meitenes, par ko ir prieks, jo tas tikai vēl vairāk palīdz veidot saliedētu sabiedrību, kas nešķiro cilvēkus, bet gan savstarpēji izpalīdzas un iepriecina cits citu. Kopumā mums ļoti patika atmosfēra un kopābūšana ar jums! Noteikti šī nav pēdējā reize!”

Rezultātu kopsavilkumu un vairāk foto skatiet LNS mājaslapā: www.lns.lv/ Jaunumi (22.05.2013) ▲

Attēlā: no kreisās – Aleksandrs Nerodenko, Natālija Kozlova, Reinis Reinholds, Arita Dirnēna, Varis Strazdiņš, Natālija Kozlova.

MŪSU SPORTISTI GATAVOJAS OLIMPIĀDEI

ZIGMĀRS UNGURS WWW.DEAFSPORTSIRELAND.COM

Pavisam tuvu ir kārtējās 22. Nedzirdīgo olimpiskās spēles. Tās notiks Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā no 25. jūlija līdz 2. augustam. Mūsu sportistu delegācija šoreiz būs diezgan kupla – 15 sportisti un 8 apkalpojošā personāla pārstāvji – katra sporta veida pārstāvji, treneri, masieris, delegācijas vadītājs un kongresa delegāti.

Kādi sportisti piedalīsies?

Lūk, mūsu olimpiskā izlase! Laura Gaile startēs teikvondo; Zane Embrekte – pel-dēšanā; Vladimirs Lagunovs, Guntars Beisons, Aleksandrs Liniņš, Sergejs Vorobjovs, Ilona Ozola, Līga Liniņa, Līva Vaivode piedalīsies bowlinga sacensībās; Agita Intsone

un Māra Kursīte – orientēšanās sacensībās, Mārcis Skabs – MTB (kalnu riteņbraukšanā). Savukārt Latvijas lielākā cerība Māris Grēniņš un vēl divi vieglatlētī Alnis Kuļikovs un Ilze Āre startēs vieglatlētiskā.

Pārējie delegācijas pārstāvji: Jānis Pavītols ir Lauras Gailles treneris teikvondo; Mārīte Lūse ir vieglatlētu trenere; Liene Kleina – Brūvere, Raitis Ozols un Iveta Kraze ir sporta veidu pārstāvji, Andrejs Bogdanovs ir tehniskais darbinieks – masieris, bet delegācijas vadītājs Varis Strazdiņš un Kaspars Unte ir de-

legāti uz ICSD kongresu, kas notiks dažas dienas pirms Olimpiskajām spēlēm.

Kandidātos bija vēl citi sportisti, bet diemžēl nespēja izpildīt normatīvu prasības. Un varbūt arī tas nemaz nav tik slikti, jo finansējums lielākai delegācijai nemaz nav.

Pašlaik sportisti aktīvi gatavojas, notiek treniņnometnes. Tas nenozīmē, ka visi dzīvo vienuviet un tikai trenējas. Treniņnometnes nozīmē īpašu režīmu, kas iekļauj gan treniņus, gan piedalīšanos dažādās sacensībās, gan rūpīgu treneru darbu.

Latvijas delegācija uz Bulgāriju izbrauks pakāpeniski vairākās grupās. Vispirms divi delegāti dosies uz ICSD kongresu 22. jūlijā, pēc tam pārējie atkarībā no sacensību kalendāra. ▲

LNS projekts "KLUSUMA PASAULE"

Ieguldījums tavā nākotnē

EIROPAS SAVIENĪBA

PASĀKUMI 2013. GADA JŪNIJĀ

RĪGĀ

12., 26. 06 pl. 17 Pārrunas
19. 06 pl. 17 Līgo

VALMIERĀ

3., 6., 13., 20., 27. 06 pl. 14 Avīžu un
žurnālu koplasīšana
10. 06 pl. 14 IK „Dvēseles Daile”
12. 06 pl. 12 „Iekļaujies” – ieskats
dzirdīgo pasaulē
17. 06 pl. 14 Rekomendējošā konsultācija
23. 06 pl. 20 Līgo dienā līgo rokas

LIEPĀJĀ

6., 18., 20., 25. 06 pl. 15. 30 Avīžu un
žurnālu koplasīšana
13. 06 pl. 15. 30 Pārrunas par nedzirdīgo
dzīvi
18. 06 pl. 13. 30 IK „Cik mēs esam gudri”
21. 06 pl. 13 Klusi Jāņi, klusas Līgas
27. 06 pl. 13 Iepazīsti savu pilsētu

JELGAVĀ

11. 06 pl. 17 Gribam visu zināt!
15. 06 pl. 12 „Iekļaujies” – ieskats
dzirdīgo pasaulē
21. 06 pl. 18 Vasaras saulgrieži
29. 06 pl. 12 Tiekas dažādu tautību
cilvēki

RĒZEKĒ

6. 06 pl. 13 Gribam visu zināt!
7. 06 pl. 13 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi
8. – 9. 06. pl. 6 Labās prakses un
piederzes apmaiņa uz Valmieras RB
29. 06 Nometne/ pārgājiens „Esi aktīvs”

DAUGAVPILĪ

6., 11. 06 pl. 13 Avīžu un žurnālu
koplasīšana
10. 06 pl. 13 IK „Nezinīši”
13. 06 pl. 12 Līgo dienā – līgo rokas

ALŪKSNĒ

11. 06 pl. 12 „Iekļaujies” – ieskats
dzirdīgo pasaulē
15. 06 pl. 12 Pārrunas par nedzirdīgo
dzīvi
19. 06 pl. 13 Avīžu un žurnālu koplasīšana
24. 06 pl. 12 „Līgo dienā līgo rokas”
27. 06 pl. 13 IK „Mūsu kāju pēdiņas un
veselība”

TUKUMĀ

8. 06 pl. 13 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi
13. 06 pl. 13 Izstāde „Dabas veltes”
22. 06 pl. 12 Līgo svētki
30. 06 pl. 13 Pasākums „Redzesloks”

MĪLI SVEICAM!

90

3. 06 BIERANTS DREIŽIS, Liepājas
23. 06 RŪDOLFS KAKTIŅŠ, Rīgas

85

29. 06 MARGARITA MARTINSONE,
Valmieras

80

10. 06 VERONIKA VAGALE, Rēzeknes
17. 06 OLGA OZOLA, Smiltenes

75

2. 06 FEODORA KALVĪTE, Rēzeknes
2. 06 OĻEGS KUDOJAROVŠ, Rīgas
6. 06 INTA VEIDEMANE, Rīgas
6. 06 JĀNIS PRIEDĪTIS, Rīgas
11. 06 PĒTERIS LOGINS, Rīgas
24. 06 REGĪNA MIZERE, Rēzeknes

70

4. 06 DAINA GRUZDIŅA CĪRULE, Rīgas

65

14. 06 ZINAIDA GAVRIĻUKA, Rīgas
23. 06 VALDIS KRAUKLIS, Rīgas

60

26. 06 VLADIMIRS SEROVŠ, Valmieras

55

4. 06 LĪGA ABAKOKS, Rīgas
11. 06 KIRA SKAČKOVA, Rīgas

50

12.06 JĀNIS DULBERGS, Valmieras
29. 06 ELVĪRA ČAIKA, Daugavpils biedrība

LNS BIEDRĪBU PASĀKUMI

RĪGĀ

21. pl. 12 Zāļu tirgus un Vasaras saulgrieži
Doma laukumā

TUKUMĀ

15. 06 pl. 12 Pļavu diena

JELGAVĀ

22. 06 pl. 12 Zāļu tirgus un Vasaras saulgrieži

JAUNPIEBALGĀ

23. 06 pl. 12 Veselīgie Jāņi Kameņos (līdz
groziņš)

SMILTENĒ

6., 20., 06 pl. 12 Info diena
12. 06 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas
13. 06 pl. 13 Info diena

ALŪKSNĒ

12. 06 pl. 12 Jaunumi no LNS
19. 06 pl. 12 Info diena
27. 06 pl. 12 Pārrunas

VALMIERĀ

27. 06 pl. 16 Vienkārši būt kopā

VENTSPILĪ

7., 13. 06 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats
20. 06 pl. 12 Līgo svētki
29. 06 pl. 18 IK „Veselība”

DAUGAVPILĪ

11. 06 pl. 16 IK „Nezinīši”

KULDĪGĀ

12. 06 pl. 12 Viss par saules peldēm
14., 27. 06 pl. 12 Ik „Novusa draugi”
23. pl. 12 Līgo diena (ierašanās ar groziņiem,
vainagiem)
29. 06 pl. 12 Pētera diena

LIEPĀJĀ

26. 06 pl. 12 Pārrunas
13. 06 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
23. 06 pl. 20 Ielīgosim Jāņus
25. 06 pl. 13 Aktuālie notikumi Latvijā un
pasaulē

RĒZEKĒ

8. 06 pl. 12 Mūsu bērni – mūsu laime
11. 06 pl. 12 Informatīvā diena
16. 06 pl. 7 IK „Zelta zivtiņa” – copēšana
22. 06 pl. 12 IK „Juniors” – novusa
sacensības

PREIĻOS

15. 06 pl. 11 Jaunumi

LĪVĀNOS

10. 06 pl. 10 Informācijas diena

PĻAVIŅĀS

22. 06 pl. 12 Līgo diena
6., 20., 27. 06 pl. 12 Individuālās nodarbības

RITAI UN VISVARIM
JĒKUĻIEM

Zaļš ozols aug
pie zilās jūras,
Kas zied ar ziliem
ziediņiem.
Tur divi mīļi sē-
dējuši,
Kas mūžam šķir-
ties nedomā.

Vēlam Liepā-
jas biedrības zelta
pārim gaišus turpmākos dzīves gadus,
stipru veselību un dzīvesprieku, abiem
kopā soļojot pa dzīvi!

Liepājas biedrība

❖ ❖ ❖
Jums dienām nākamām
Viss skaistums jāsadala,
Lai jūsu mīlestībai
Nekad, nekad nav gala.

Sirsniņi sveiciet jūs zelta kāzās!

Liepājniece Anita Gatava

LĪDZJŪTĪBAS

Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.

✠ Mūžībā aizgājis mūsu biedrs
VOLDEMĀRS CĪRULIS (1940. 24. 08 –
2013. 27. 05). Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Dainai Cīrulei, tuviniekiem un draugiem.

Smiltenes biedrība

Ir tikai pavasaris – smeldzīgs, gaišs un rāms,
Ir pati aiziešana – tikpat netverama...

✠ Mūžībā aizgājis mūsu biedri ANNA
DIMANTE (1919. 10. 02 – 2013. 30. 04),
VLADIMIRS JANOVČS (1983. 10. 05 –
2013. 16. 05).

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem un
draugiem.

Rīgas biedrība

Kā zvaigznes zilā naktī krīt,
Tā krītu arī es.
Un sadeg mīla, sāpes, prieks
Kā zelta dzirksteles.

✠ Skumjās esam kopā ar ILZI
ŠŅORI, brāli zaudējot.

Valmieras biedrība un Limbažu
grupas biedri

Ieguldījums tavā nākotnē

Laikraksts "Kopsoli" tiek izdots LNS projekta "Klusuma pasaule" aktivitātes 2.12 ietvaros
ar Eiropas Sociālā fonda (85%) un Latvijas valsts (15%) līdzfinansējumu.
Atbildīgā par materiālu saturu: laikraksta "Kopsoli" galvenā redaktore Ilze Kopmane

